

"AUŠRA" Nr. 26 (66)

A. Statkevičiaus laiškas iš ligoninės

(Tęsinys)

Dar teismas mane kaltino, kad aš 1979 m. parašytoje knygoje neigiamai atsiliepiu apie marksizmą ir socializmą. Teisingas pastabas daryti ir savo nuomonę pareikšti bet kokių klausimų man teisė davė TSRS Aukščiausios Tarybos Prezidiumo ratifikuoti Tarptautiniai paktai. Jie leidžia savo nuomonę skleisti bet kokių būdu, nesilaikant netgi valstybinių sienų.

Taip pat buvau kaltintas kaip šmeižikiškų kūrinių autorius, ginąs A. Terlecką, J. Sasnauską, V. Skuodį, A. Sacharovą, T. Veliką ir kt. Bet jų veikla buvo žodinė, tarybinių įstatymų ir Baigimo akto ribose. Todėl reikalavimas juos paleisti buvo pagrįstas.

Pagrįstas buvo ir Helsinkio grupės dokumentas, liečiantis Afganistano klausimą.

Teismas kaltino mane parašius šmeižikišką raštą, kur tvirtinama, kad Tarybų Sąjungoje persekiojami vokiečių tautybės žmonės. Šitai nėra tiesa. Tačiau taip derėjo parašyti, nes kelios dešimtys vokiečių, gyvenančių Radviliškio rajone, labai daug kartų kreipėsi į valstybines įstaigas, kad leistų išvykti į VFR. Jiems tas taip nusižodavo, kad kai kurie grąšino net nusižudyti. Kokie 5 — 7 vokiečių rašyti dokumentai, liudijantys apie apvertimą jų būklę, pa-

teko į valstybės saugumo darbuotojų rankas.

Teismo metu dar buvau kaltinamas, kad neteisingai nušviečiau Lietuvos jaunosios kartos sveikatos būklę: ji esanti visai gera, o aš rašęs, kad nuo 1950 m. iki 1979 m. protiškausi atsilikusių vaikų gimimas padidėjęs net 12 kartų. Tokius duomenis pateikė LTSR Centrinės statistikos valdybos viršininkas Lengvinas savo brošiūroje, skirtoje "tik tarpybiniams naudojimui". Ji buvo išleista Tarptautinių vaiko metų proga. Pagal švietimo ministerijos duomenis, protiškausi atsilikusiems vaikams mokyklų skaičius per tą laikotarpį padidėjo 10 kartų. Dėl to ne aš kaltas, o tie, kurie neleido aktyviai kovoti prieš alkoholizmą. I šią kovą įsijungiau prieš 20 metų. Tačiau blaivybės draugijos, kurią steigti leidžia Konstitucija, įkurti nepasisekė. O per tą dvidešimtmetį be pritrūkimo auge jaunosios kartos išsivymas.

1979 m. spalio mėn. saugumiečiai konfiskavo sąrašą daugiau nei 50 žmonių, pageidavusių įkurti blaivybės draugiją. Tuo būdu varžomas ir sveikų kūdikių gimimas. Plačiu mastu vyksta savotiškas dvasinis tautos genocidas.

(Bus daugiau)

Kremlius svarsto Lenkijos klausimą

Neleis lenkams nukrypti nuo linijos

Maskva. — Kremliuje prasidėjo aukščiausios tarybos ir partijos centro komiteto sesijos. Prezidentas Brežnevas pasakė taryboje gan nuosaikią kalbą, kurioje paminėjo užsienio tvirtinimus, kad Sovietų Sąjunga siekia karinės persvaros ar siekia didinti įtampą.

Sovietų spauda nemažina prieš Lenkiją nukreiptą "nervų karą". "Izvestija" rašo, kad Lenkijoje veikia visokios rūšies politiniai nuotykių išklotiniai, jie spaudina įvairius leidinius, nukreipus prieš komunizmą, dalina visokią nelegalią literatūrą.

Naują pareiškimą paskelbė jau anksčiau pasireiškę lenkų komunistų partijos "vanagai", susibūrę į "Katovių forumą". Jo veikėjas Lesław Tokarski kaltina partijos vadovybę, kad ji pritaria rezoliucijoms, smerkiančioms anarchijos ir kontrrevoliucijos simptomus, tačiau nieko nedaro jiems pašalinti. Jo straipsnyje "Perspektyvy" žurnale partijos vadai kaltinami neveikumu prieš socializmui svetimas ir priešingas tendencijas.

Sovietų Sąjungoje plačiai paminėta II-jo Pasaulinio karo su kaktis, 40 metų nuo "fašistų" invazijos. Įvairiose vietovėse buvo dedami vainikai, klatsyta karo veteranų prisiminimų, keliami na cių žiaurumai. "Pravda" šia proga kritikavo Vakarų Vokietijos politiką, naujų įtampų kūrystą, Amerikos ginklų priėmimą į savo teritoriją. Laikraštis rašo, kad Vokietijos žemėje vėl išstatomos raketai, nukreiptos į Leningradą, Maskvą ir kitus sovietų

miestus. Vokiečiai slepia savo žygo prieš 40 metų žiaurumą, slepia rusams padarytus nuostolius, nes bijo, kad jų iškėlimas apskunkintų naujos karo pasirengimus, rašo "Pravda".

Sovietų Sąjungos vadovybė parodė, kad ji negarantuoja lenkų partijos vado Stanislovo Kanos išlikimo vadovybėje. Sovietų spauda, rašydama apie Kaną, kelis kart praleido jo titulą. Sovietų spauda vis dažniau mini rusų aukas, pakeltas vaduojant Lenkiją iš fašizmo jungo. Kremlius aiškiai pranešė lenkams, kad bet koks nukrypimas nuo Kremliaus linijos bus laikomas bandymu išeiti iš "socialistinės stovyklos".

Sovietai sudaužė du afganų kaimus

Islamabadas. — Pabėgėliai iš Afganistano pasakoja Pakistane, kad praėjusią savaitę stiprios sovietų aviacijos jėgos puolė du kaimus prie Kandaharo miesto ir juos visiškai sunaikino. Kaimai, atrodo, kaip po žemės drebėjimo. Juose laikėsi laisvės kovotojų grupės. Lėktuvai puolė ir kai kurias Kandaharo miesto dalis. Po lėktuvų puolimo, į nuteriotas vietoves įsiveržė sovietų šarvuotieji, pasakoją afganai.

— Kolumbijoje komunistiniai teroristai nušovė tris policininkus.

— Britanijos parlamentas svarsto įstatymą, kuris uždraus kaliniams kandidatuoti į parlamentą.

Valstybės sekretorius Alexander Haig baigė pasitarimus su Azijos vadais. Savo kelionę jis baigė Naujojoje Zelandijoje, kur tarėsi su Anzuso (Australijos, Naujosios Zelandijos ir US) bloko partneriais. Blokas derinti trijų valstybių politiką, palaikyti glaudžius ryšius, steigtas 1951 m. Kairėje — Australijos užsienio reikalų ministras Anthony Street, dešinėje — Naujosios Zelandijos užsienio reikalų ministras Brian Talboys.

PASITRAUKĖ KINIJOJ PIRMININKAS HUA

Bus paskelbtas Mao Tse Tungo įvertinimas

Pekinas. — Po ilgų atidėliojimų pagaliau prasidėjo Kinijos komunistų partijos centro komiteto plenumas, turėjęs įvykti pernai vasarą. Liepos 1 d. Kinija minės partijos 60 metų sukaktį ir ta proga laukiama partijos praeities kelio apžvalgos paskelbimo. Ta apžvalga ir yra svarbiausias komiteto posėdžių tikslas.

Nors praktiškai Kinijos partijos vadovybė atsisakė buvusio pirmininko Mao Tse Tungo nustatytų gairių, partijos vadovybė nutarė pripažinti jam didelius nuopelnus partijos veikloje. Centro komitetas patvirtino, kad Mao buvo didelis revoliucionierius, daug davęs Kinijos liaudžiai, tačiau kartu bus primintos ir Mao klaidos, kurių partija nutarė atsisakyti, paskelbdama naują "keturių modernizacijų" kursą.

Kinijos valdžios sluoksniai paskelbė, kad pirmadienį iš partijos pirmininko vietos pasitraukė Hua Guofeng, kuris ton vieton buvo paskirtas paties Mao, Sakoma, kad centro komiteto posėdis ir buvo atidėliojamas, nes Hua kovoją dėl savo turimos pozicijos. Komitetas buvo sušauktas tik tada, kai vicepremierui Dengui nebuvo abejonių, kad komiteto dauguma pritaria jo planui nutraukti ryšius su Mao laikotarpiu. Manoma, kad komitetas patvirtins Dengo planus ir paskirs naują partijos pirmininku dabartinį generalinį sekretorių Hu Yaobang. Komitetas didėle balsų persvara priėmė Hua Guofengo atsistatydinimą ir išklaušė jo kalbos, kurioje jis prisipažino padaręs daug klaidų.

Valdžios sluoksniai atidengė, kad Hua Guofeng bandė mobilizuoti senus partijos veikėjus, Mao Tse Tungo ištikimus gerbėjus, tačiau jam nepavyko. Hua išsireiškė iš Dengo, kad jie pasitrauks, jei partijos vadovybė nepasmerkės Mao ir paliks jį teisti istorijai. Washingtone vyriausybė kreipėsi į Kongresą, ragindama sustelti komunistinei Kinijai specialias prekybos lengvatas ir privilegijas. Kinija tapo "labai privilegiuota šalimi", kuriai būtų atidaryti Amerikos bankų kreditai,

Ispanų parlamentas leido skrybas

Madridas. — Ispanijos parlamentas, nežiūrėdamas katalikų Bažnyčios opozicijos, nutarė užbaigti šeimų skrybių draudimą. Naujasis įstatymas įgalins apie milijoną ispanų porų užbaigti legaliai savo išsiskyrimus ir kurti, kas norės, naujas šeimas.

Nuteisė latvių

Užsienio spaudos agentūros praneša, kad sovietinis teismas Latvijoje nuteisė latvių žmogaus teisių gynėjos sąjūdžio dalyvį 61-erių metų amžiaus Yuri Burmeister penkioleika metų kalėti. Teismo procesas įvyko šiomis dienomis Rygoje. Burmeister buvo

TRUMPAI IŠ VISUR

— Zambijos vyriausybė įsakė dvimėsiems amerikiečiams diplomatams išvažiuoti per 24 val. Jie kaltinami šnipinėjimu.

— Morton Halperin, buvęs aukštas Nixono administracijos tautinio saugumo tarybos narys, laimėjo bylą. Aukščiausias Teismas nusprendė, kad buv. valstybės prokuroras Mitchell ir pats prez. Nixonas turės sumokėti nemažas sumas pinigų Halperinui, kurio telefonas buvo sekamas, jo pasikalbėjimai klausomi.

— Mark David Chapman, kuris kaltinamas dainininko Lennon nužudymu, teisme prisipažino kaltu, nes jam Dievas du kart pasakęs prisipažinti, nors jo advokatas nepritarė. Chapmanas nušovė Lennon. norėdamas pagarsėti, pasakė prokuroras.

— Ispanijos karalius Juan Carlos išbuvo ligoninėje 13 val. Jis savo rūmuose atsimušė į stiklinę duris ir gerokai susipaustė stiklais.

— Italijos savivaldybių rinkimuose gerai pasirodė socialistų partija. Romoje toliau liko komunistų burmistras ir miesto taryba.

— Naujosios Zelandijos premjeras Robert Muldon pareiškė, kad jis pritaria JAV nutarimui parduoti Kinijai ginklų. Premjeras lankosi Vakarų Vokietijoje.

— Bengalijoje prezidento pareigas einąs 74 m. Abdus Sattar buvo iškeltas kandidatu į prezidentus, nors jis anksčiau sakė nekanididatuosis nes esąs per senas ir ligotas.

— Sekretorius Haigas paskelbė Azijoje, kad Amerikon toliau bus įleidžiami pabėgėliai nuo komunistų. Per ateinančius finansinius metus Amerika įsileis po 12.000 per mėnesį.

— Anglijoje Libijos pilietis apkaltintas tariamu bendradarbiavimu su užsienyje veikiančia organizacija ir informacijų teikimu užsieniui.

NAUJAS IRANO REVOLIUCIJOS ETAPAS

Ajatola kviečia Bani Sadrą sugrįžti

Teheranas. — Irane vyksta buvusio prezidento Bani Sadro šalininkų egzėkucijos. Bani Sadras, 47 metų, gimė vakariniame Irane, Hamadano mieste. Jo tėvas buvo ajatola, įtakingas šijitų sektos dvasinis vadovas. Bani Sadras anksti įsijungė į opozicijos prieš šachą universitetė veiklą. Suimtas dėl savo protesto veiksmų. 1964 metais jis išbėgo į Prancūziją. Čia baigė mokslus, tapo ekonomistas ir visą laiką priklausė iranėčių organizacijoms, kurios veikė prieš Irano šachą valdžią. Kada Irakas ištrėmė ten nuo šachų policijos pabėgusį ajatolą Khomeinį, tas irgi atvyko į Prancūziją. Jį čia pasitiko Prancūzijoje gyvenę iranėčiai, jų tarpe Bani Sadras, buvęs užsienio reikalų ministras Sadegh Ghotbzadeh bei jau anksčiau iš valdančiųjų grupės pasitraukęs Ibrahim Yazdi. Bani Sadras tapo vienu artimiausiu Khomeinio bendradarbiu, grįžo kartu su juo iš Prancūzijos į Iraną ir buvo galingos Revoliucinės Tarybos nariu. Prezidento rinkimuose Bani Sadras, neturėdamas jokios partijos, gavo 75 nuos. balsų, tačiau nuo pat rinkimų, jo galia buvo slopinama Islamo revoliucijos partijos, kuri savo skyrius turėjo kiekvienoje miesto. Partijai dirbo visi dvasiškiai, visų "maldos susirinkimų" vadai, kurie, pagal Irano tradicijas, ne tiek meldžiasi, kiek politikuoja.

Prasidėjo varžybos tarp iranėčių, kurie kentė "šachų diktatūrą" namie, kasdien rizikavo, buvo sekami, policijos persekiojami ir "vakariečių", kurie patogiai gyveno išvijoje, o sugrįžo tik pasiūlydami "revoliucijos vaisius". Mulos ir kiti dvasiškiai itarė, kad gyvenimas Vakaruose "sugadino" grįžusius šachą priešin. Kada vyko kova prieš šachą, iranėčius dvasiškiai, prekybininkus, studentus, tarnautojus ir vakariečių nuotaikų intelektualus jungė vienas tikslas. — pašalinti šachą. Taj atlikus, vėl prasidėjo skaldymas. Religinė partija, pasinaudama savo organizaciniu tinklu, laimėjo parlamento rinkimus, įsigalėjo vyriausybėje. Partijos vadai, ajatola Beheshti tapo vyriausybės teiseju kuris parlamento ir prezidento ginčuose visada darydavo parlamentui naudingus sprendimus. Tas privėdė prie prezidento galios silpnėjimo, kol parlamentas nusprendė, jog Bani Sadras netinka prezidento pareigoms.

Kai kurios Vakarų spaudos agentūros spėlioja, kad Bani Sadras pabėgė į Turkiją, tačiau valstybės prokuroras Quoddousi paskelbė per radiją, kad ta žinia neteisinga. Buvęs prezidentas dar slapstosi Irane ir visi, kurie duos jam prieglaudą, bus laikomi kriminaliniais nusikaltėliais, bus teisiami. Prezidento įstaiga buvo uždaryta, jos tarnautojai pašalinti arba suimti. Įvyko, ką prezidentas pranašavo, — buvo įvesta nauja diktatūra. Parlamento pirminkas Rafsanjani, kalbėdamas į minią, patarė jai užmiršti Bani Sadrą ir nebesaukti — "Mirtis Bani Sadru!" Tada minia ėmė šaukti: "Mirtis Amerikai!"

Stebėtajai sako, kad dar nevisai aišku, ar Irano dvasiškiai pavys ilgai išlaikyti savo laimėtą valdžią, ypač, jei mirtis senelis ajatola Khomeinis. Fundamentalistų partija turi Irane daug priešių, tik jie nesusiorganizavę, tačiau nepasitenkinimas ekonominių sunkumais ir netikra ateitimi Irane vis auga.

Ajatola Khomeini pirmadienį paskelbė per radiją ilgą kalbą, kuri pranešė tautai apie Bani Sadro pašalinimą. Kalboj buvo kreipiamasi į Bani Sadrą. Khomeinis pareiškė, kad jis nenorėjo, kad įvyktų, kas įvyko. Jis ragino buvusį prezidentą grįžti į revoliucijos globą ir gyventi rašytojo, mastytojo gyvenimą. "Tu neklausai mano patarimų", — kalbėjo ajatola. Aš tau sakiau nesusidėti su ištvirkėliais ir nusikaltėliais, kurie tau atnešė nelaimę. Visada yra laiko atgailauti. Gr.žk prie Alacho ir Alachas tave priims. Sugrįž tavo garbė, atgausi savo išdidumą", — pasakė ajatola Khomeini.

Tarp Bani Sadrą rėmusių yra kai kurios studentų organizacijos "fedayeenai", "mujahedeenai" ir kiti marksistai, kurie išlaikė savo organizacines struktūras dar iš kovų prieš šachą laikų.

Prancūzų socialistų sąlygos komunistams

Paryžius. — Prancūzijos socialistų partijos vadai pirmadienį pranešė, kad komunistų partijos vadai. Sakoma, kad prezidentas Mitterrandas sutinka įsileisti į naują vyriausybę kelis komunistus, tačiau reikalauja, kad jie pakleistų savo kietąją, "maskvinę" liniją. Komunistų partija turi pasmerkti sovietų invaziją Afganistane, turi pasisakyti prieš sovietų intervenciją Lenkijoje ir turi sustabdyti kovą prieš NATO karinių jėgų stiprinimą Europoje. Tik tada socialistai sutiktų dirbti viename kabinete su komunistais, skelbia socialistų sluoksniai.

Prezidentas pakvietė laikinąjį premjerą Mauroy sudaryti pastovų Prancūzijos kabinetą, kuris bus paskelbtas šią savaitę. Rinkimų rezultatai parodė, kad socialistai laimėjo 491 vietos parlamente 285 vietos, komunistai gavo 44, de golininkai — 83 ir "giskardininkai" — 64.

Popiežiaus pleuritas

Roma. — Gemelli medicinos centro gydytojai nustatė, kad popiežius Jonas Paulius II-sis gavo lengvą pleuritą ir todėl jam buvo pakilusi temperatūra iki 100.5 laipsnių, paskelbė Vatikanu spaudos ryšininkas kun. Romeo Panciroli. Toliau tęsiasi sveikatos tyrimai ir kol jie nebus baigti, naujų pranešimų spaudai nebus. Manoma, kad popiežiui teks pasikviesti ligoninėje dvi savaites. Pirmadienį vakare popiežius laikė savo kambaryje šv. Mišias ir daug ilgesio, Gauti vaistai tuoj palengvino paciento kosulį ir numušė karštį, pasakė kun. Panciroli.

KALENDORIUS

Birželio 24 d.: Jonas Krikš. Simplicija, Algimantas, Budrys. Birželio 25 d.: Vilimas, Febronia, Mantminas, Bainutė. Saulė teka 5:16, leidžiasi 8:29.

ORAS

Nepastovus debesuotumas, vietomis palis, temperatūra dieną 75 l., naktį 60 l.

SKAUTYBĖS

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKŲ KŲ RAMOVĖ

Redaguoja j.v.s. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629
Telefonas 476-7089

VYR. SKAUTININKAS PLK. JUOZAS ŠARAUSKAS

Siemet, birželio 26 d., minime 40 metų sukaktį nuo mūsų Lietuvos skautų brolijos ilgamečio Vyriausio skautininko plk. Juozo Šarausko tragiškos mirties. Tad susipažinkime su v.s. plk. Juozu Šarausku, jo gyvenimu.

Gimė Lietuvoje, Kėdainių apskr. 1893 metais. Taigi, siemet jis būtų 88 metų amžiaus. Jei ne ta tragiška mirtis, gal šiandien jį tebeturėtume gyvųjų tarpe. Baigęs gimnaziją, prasidėjęs Pirmajam pasauliniam karui (1914-1918), pasitraukė į Rusijos gilumą, kur studijavo universitete. Vėliau buvo pašauktas į rusų kariuomenę. Baigė rusų caro Karo mokyklą ir, kaip karininkas, vadovavo rusų daliniams kovose prieš vokiečius. Sužeistas ir vėliau pagijęs, jis aktyviai dalyvavo Petrapilio lietuvių seime ir išvietintų lietuvių veikime, ypač rūpinamasis lietuvių kariais, tarnavusiais rusų kariuomenėje.

Karui pasibaigus, 1918 metais grįžo į Lietuvą ir tuoj emėsi valstybės atstatymo darbą. Lietuvos priešams grasi- nant Nepriklausomybės atstatymui, kartu su savo 3 broliais, savanoriu stoji į organi- zuojamą kariuomenę ir Kėdai- nių apylinkėse, vadovauda- mas apsaugos karių daliniui, gynėsi nuo Lietuvos gilumon besiveržiančių bolševikų, ir juos sulaukė prie Nevėžio upės. Už pasižymėjimą kautynėse J. Šarauskas buvo apdovanotas aukščiausiu lietuvių kario žymeniu — Vytio kryžiumi.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę, J. Šarauskas pasilikio tarnauti kariuomenėje, ilgiausiai vadovauda- mas Spaudos ir Švietimo skyriui.

Kada susipažino su skautų judėjimu, tikslų žinių netu- rime: greičiausiai dar būda- mas Rusijoje, nes karo metu ten skautai jau buvo žinomi. Juk ten ir pirmieji mūsų vado- vai — Petras Jurgėla, V. Šen- bergas ir kiti — įgavo pir- masias skautavimo žinias. Nepriklausomybės metais, dirbdamas kariuomenės šta- be, artimai dirbo ne tik karių, bet ir bendrai Lietuvos jauni- mo auklėjimo srityje: jo netie- sioginėje žinioje buvo ir nema- žas Lietuvos skautų būrys.

1935 m., tapęs Lietuvos Skautų brolijos vyriausiu skautininku ir juo išbuvęs iki 1940 metų bolševikų okupa- cijos ir Skautų sąjungos likvi- davimo, didžiąją savo to meto rūpesčių dalį atidavė skau- tams. Jį matydavome skautų

vyčių sueigose, vadovų suva- žiavimuose, sąsąskrydžiuose, stovyklose ir kituose skau- tiškuose įvykiuose. Visur buvo tėviškai rūpestingas, atviras, darbštus, meilus ir nepapras- tai, ypač jaunimui, drau- giškas. Nors ir buvo aukštas kariškis, jis skautų gyvenimo įvykiuose visada dėvėjo skau- tišką uniformą, visada skauto vyčio lazda. Jo pastangomis skautiški vienetai visoje Lietu- voje buvo gavę mokymui kariuomenės naudojamas ryšio priemones, kaip lauko telefonus, telegrafus. Jis tikė- jo, kad per skautavimą galima išauklėti jaunuolius gerais piliečiais ir tėvynės gynėjais.

1940 m. birželio mėn. rusams okupavus Lietuvą, J. Šaraus- kas buvo atleistas iš kariuo- menės, o 1941 m. pradžioje jis buvo sumintas ir kalintas Kauno sunkiųjų darbų kalė- jime. Ten nuolat tardomas, ir nustojęs iki tol buvusios stip- rios sveikatos, vokiečių — rusų karui 1941 m. birželio mėn. 23 d. prasidėjus, su kitais kalini- niais buvo išvežtas į Minską. Iš Minsko mirtininkų kalinių kolonoje buvo išvartytas toliau į rytus. Pakelėje, Červenėje, su daugeliu kitų lietuvių kalinių birželio mėn. 26 d. sušaudytas ir palaidotas ten pat bend- rame kaule.

Kuo gi mums svarbus v.s. plk. J. Šarauskas ir kodėl mes jį siemet prisimename? Pirmiausia, jo vadovybėje Lietuvių Skautų sąjunga buvo aukštai iškelta kitų Lietuvos jaunimo organizacijų tarpe, pažymint skautų reikšmę mažai lietuvių tautai. Jo rūpe- čių mūsų skautai ir vadovai išvydo platesnį pasaulį, daly- vaudami tarptautinėse skautų jamborėse, stovyklose, Gilve- lio kursuose, suvažiavimuose.

Jis visada uniformuotas lankydavo mūsų skautų užsi- ėmus, stovyklas, sąsąskry- džius, skiltininkų kursus. Jis nesididžiavo turėtu kariuo- menės pulkininko laipsniu, bet savo sprendimuose visada buvo tvirtas, drąsiai reikš- davo savo tikrą, lietuvišką nuomonę.

Kartu su v.s. J. Šarausku kalėjė ir Červenės žudynių lauke gyvi išlikę mirtininkų voros dalyviai pasakoja apie v.s. J. Šarauską tiesiog nuosta- bius artimo meilės, pagalbos ir savęs pasiaukojimo įvykius. Ir jau jausdamas artėjančią mir- tį, jis pasilikio tikras skautas, vis pasirošęs padėti artimui ir tėvynei. Jo šviesus pavyzdys mums, skautams, visada pri- mins, kaip reikia mylėti savo gimtąją žemę, jos žmones.

S.L.

LSS Vyriausias Skautininkas Juozas Šarauskas žygiuoja Tarptautinėje skautų stovykloje A. Panemunėje, 1939 m.

ŽYGIS Į MIRTĮ

Žemiau dedame Lietuvos kariuomenės kapitono O. Žadvydo, kartu žygiavusio mirtininkų kalinių voroje į Rusijos gilumą, žiupsnelį prisiminimų apie v.s. J. Šarauską.

„Pulkininkas, vyr. skau- tininkas Juozas Šarauskas mirė tragiskai. Čia paminėsiu tik vieną epizodą iš jo skau- tininkų gyvenimo dienų — žygį į mirtį.

Likimas lėmė kartu su Šarausku 1941 m. kalėti Kauno sunkiųjų darbų kalėjimo IV-me mirtininkų skyriuje. Bet susi- ėmė neturėjome galimybių, nes patekome ne į tą pačią kambarą.

Prasidėjus vokiečių — rusų karui, IV-tas skyrius buvo evakuotas į Minską. Lietuvius politinius kalinius patalpino į vieną kambarą. Tarpe kitų pažįstamų, sutikau ir plk. J. Šarauską. Jis buvo fiziniai sumenkęs, žiaurių tardymų iškančintas, bet dvasiniai nepalūžęs. Po kalėjimo bombardavimo mus perkėlė į kitą korpus, mažesnę kambarą. Joje nepakako vietos sugulti ant grindų. Šarauskas, kaip prityręs skautas, emėsi inicia- tyvos. Nurodė gulti eilėmis, remiant galvas į galvas ir kojas į kojas, paliekant pasie- niais siaurus tarpus. Nors ir susispaudė, sugulėm visi.

Evakuojant Minsko kalė- jimą į rytus, kaliniai buvo varomi pėsti. Kalinius kama- vo ne tik alkis, bet ir troškulys. Šarauskas rūpinosi nusil- pusiais. Iš stipresnių vyrų organizavo negalintiems eiti pagalbą: vesti ar nešti. Atsilie- kančius nuo voros enkavedis- tai pribagdavė dviem šūviais į pakaušį. Pulkininkas kažin ką iškeitė su kriminaliniais kalini- niais ir sauželę cukraus ir duonos gabaliuką. „Tai bus mums vaistai“, — sakė jis, — „paskui gal vėl pavyks ką nors sugriebti“. Taip jis lakstė nuo vieno prie kito, kad tik nebūtų enkavedistų auka. Vienam jis duoda trupiniuką duonos, patardamas pakisti trupiniu- ką po liežuviu ir laikyti, nepa- rtyti. Susidariusios seilės nuramins troškulį. Kitam duoda keletą grūdėlių cukraus, pačulpti.

Nuo Minsko atžygiavus 45 kilometrų, kolona sustoja pušyne nakties poilsui. Enka- vedistai įsakė išsirikiuoti eilė- mis po 30 žmonių, sėsti, nekru- tėti ir nekalbėti. Pradėjus kilnoti iš vietos, enkavedistai iš automatų paleisdavo seriją šūvių virš mūsų galvų. Šaraus- kas atsisėdo priekyje manęs ir pečius atrėmė į mano kelius. Jis, pamatęs ant plento veži- me pastatytą statinę, iš kurios enkavedistai gėrė vandenį, kreipėsi į greta sėdintįs, kad nueitų atnešti jam vandens. Iš tolimesnės Šarausko kalbos buvo aišku, kad jis jau prade- da kliedėti. Sutemus, buvo įsakytą gulti tose pačiose vie- tose. Prašvitus, pasigirdo komanda keltis. Nusigando- me, pamatė, kad plk. Šaraus- kas guli ant žemės sustingęs,

nejuda. Pradėjome masuoti, trinti, ir tokiu būdu atgaivino- me. Pusryčiams gavom po gabaliuką duonos. Žygio metu jį vedžiau, prilaikydamas už pažastų. Červenės kalėjimo kieme prie pastato sienos buvo įkasta medinė statinė lietaus metu bėgančiam nuo stogo vandeniui surinkti. Joje dar buvo vandens. Šarauskui ilpus statinė, rėkščiomis sėmiau vandenį ir ploviau jo nugarą. Nusiprausęs gerokai atsigavino, pareikšdamas, kad dar galės žygi tęsti. Deja, birželio 26-27 naktį jis buvo sušaudytas.

Toje grupėje išlikę gyvi lietu- viai pasakojo, kad, išvarius iš kalėjimo, plk. Šarauskas dar gerai jautėsi. Bet, išgirdęs pir- mus revolverio šūvius, taip pergyveno, kad toliau eiti nebe- pajėgė. Lietuviai jį paėmė ves- ti už parankių, o vėliau bandė nešti. Bet enkavedistai įsakė jį paleisti. Šarauskas susmuko, ir enkavedistai dviem revol- verio šūviais jį nušovė. Sušaudytųjų lavonai palaidoti Červenės senkapiuose, bendro- je duobėje.“

V.s. Ona Siliūnienė — „mamunė- lė“, LSS Lituanistikos seminaro skautų vadovams, vėmė rėmėją.

VYKSTA LSS LITUANISTIKOS SEMINARAS

Pirmasis LSS lituanistikos seminaras skautų, čių vado- vams, vėmė šiuo metu jau vyksta „Gintaro“ vasarvie- tėje, Union Pier, MI.

Sveikiname jo sumanytojus, organizatorius, vadovybę, lektorius ir dalyvius. Tikime, kad tai ne vienartinis įvykis. Linkime, kad šios pastangos plėstųsi, tobulėtų ir taptų vyresniajam jaunimui skau- tamokslio dalimi, sudominan- čia vis didesnį skautiško jauni- mo skaičių ir tuomi prisidėdama prie lietuviš- kumo ir gimtosios kalbos skautiškoje veikloje užtikri- nimo.

Džiaugiamės, kad šias gražias pastangas įvertino jas piniginiai paremdami: Lietu- vių fondas, ASS Vydūno Jaunimo fondas, v.s. Ona Siliūnienė, Chicago skau- tininkų draugovė ir Cleve- lando skautininkų draugovė. Pagarba ir skautiška padėka jiems visiems. Tikime, kad ateityje skaičiumi augs ne tik seminaro dalyviai, bet ir jų rėmėjai.

PAKĖLIMAI IR APDOVANOJIMAI LS SESERIOJE

LSS Tarybos Pirmijos posėdžio nutarimu, Šv. Jurgio dienos proga į vyresniškumo laipsnius pakeltos ir apdova- notos sekančios sesės:

Į paskautininkės laipsnį: v. sl. Ingrida Civišienė Clevelandas, v.sl. Faustina Bobinaitė, v.sl. Jūratė Jakai- tienė, v.sl. Regina Kristo- paitienė, v.sl. Audra Kubiliū- tė, v.sl. Bronė Nainienė, v.sl. Roma Norkienė, v.sl. Gražina Talandienė, fil. Asta Ramanauskaitė — visos iš Chicago; v.sl. Rita Kaspui- tienė — Detroitas; v.sl. Dalia Antanaitienė, Melbourne, Australia; fil. Teresė Gaide- lytė — Omaha; v.sl. Danutė Garbaliuskienė — Toronto.

Į skautininkės laipsnį: ps. Nijolė Balzarienė — Chicago; ps. Marytė Puškorienė — Clevelandas.

Į vyresnės skautininkės laipsnį: j.s. Irena Regienė — Chicago, s. Albina Petukaus- kienė — Clevelandas.

Į jūrų skautininkės laipsnį: j.ps. Bronė Stravins- kienė ir j.ps. Aldona Veselkie- nė — abi iš Chicago.

Vasario 16 dienos proga apdovanotos: Padėkos ordi- nu — v.s. Janina Mikutaitienė ir v.s. Nijolė Užubalienė — abi iš Chicago.

Už ilgametę skautų, čių sveikatą priežiūrą stovyklose ordinu Užuopelius su rėmė- ju kaspinu — Irena Kuzelienė, R.N.

A.L.S. FONDE

Jau pusantri metai, kai Australijoje veikia Australijos Lietuvių Skautų Fondas (ALSF), kuris kaupia lėšas lietuviškam skautų auklė- jimui, lavinimui ir ugdymui bei jaunų vadovų paruošimui. Šiais metais sausio 2-11 dien- mis surušta Ažuolo-Gintaro vadovų mokykla praktiškai parodė, kad ALSF reikalingas ir naudingas.

ALSF fondą tvarko LSS Australijos rajono vadijos pakvietusi asmenys ir turtų pristatytai atstovai. ALSF valdybą šiuo metu sudaro: pirmininkas — v.s.fil. Balyš Barkus, ižd. v.s. Jonas Zinkus ir narys s.v.v.sl. Aloyzas Migus. Atstovai: Adelaide ps. Elena Bulienė, s.v.sl. Ridas Daukus, s. Vytautas Mačiulis, v.j.s. Vytautas Vaitkus, Vytaus- tas Ladyga.

ALSF lėšas sudaro aukos, mirusių pagerbimui (vietoj gėlių), aukos įvairiomis prog- mis, palikimai ir kt. Aukotųjų pavardės skelbiamos spau- doje. Čekius ar Money Order rašyti: Lithuanian Scouts Funds in Australia.

Auk rinkimas nėra malonus ir lengvas darbas, bet labai reikalingas išlaikyti mūsų lietuvišką, skautišką jaunimą. Skautiškas čių visiems auko- tojams, rėmėjams. Kvietime prisijungti prie mūsų užsimoji- mų ir kitus tautiečius.

ALSF valdyba

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays, Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.

Publication Number (USPS — 161000)

Subscription Rates \$42.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$40.00. Foreign countries \$42.00

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams 1/2 metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$42.00 \$25.00	\$17.00
Kanadoje (kanadiškais dol.)	\$42.00 \$26.00	\$18.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$42.00 \$25.00	\$17.00
Užsienyje	\$42.00 \$25.00	\$17.00
Kitur — Amerikoje	\$40.00 \$22.00	\$15.00
Savaitinis	\$28.00	\$17.00

• Administracija dirba kas- dien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadi- niais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

• Redakcija straipsnius taisy- saus. Nesnaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbi- mų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišunčiamos gavus prašymą.

RAKO STOVYKLAVIETĖS ADRESAS

Michigano pašto įstaiga primena visiems, kad rašant į jaunimo stovyklas reikia naudoti pilną ir tikrą adresą. Chicago skautų Rako stovyklavietės, kurioje vyks šios vasaros JAV Vidurio raji- no stovykla, adresas yra: Camp Rakas, 1918 E. Hawley Rd., Custer, MI 49405.

Palaimintas, kuris gali pasa- kyti: aš nušluosčiau asarą.

Advokatų Draugija
VALDEMARAS BYLAIŠIS
IR
VINCAS BRIZGYS
Tėsių daktarai
2458 W. 69th St., Chicago, Ill.
Visi tel. 778-6000
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS
Akusherija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8004
Pirma ligonius pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street

Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 11:30 val. ryto iki 3 val. popiet.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400

Val. pagal susitarimą: pirmadienį ir ketv. 1.41 r. 7.9. antradienį ir penkt. 10.4. šeštadienį 10.3 val.

Ofs. tel. 735-4477; Rez. 246-0067
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — BE 3-5893
Specialybė Akių ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKSA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000, Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

Įstaigos ir buto tel. 652-1381
DR. FERD. VYT. KAUNAS
Gydytojas ir Chirurgas
DIPLOMATE, AMERICAN BOARD OF FAMILY PRACTICE
1407 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Kasdien 10-12 ir 4-7 išskyrus treč. ir šešt.

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago
476-2112
Val. pagal susitarimą: Pirm., antr., treč. ketv. 10 iki 6 val. Šeštadi. 10 iki 1 val.

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvės gydytojas
3925 West 59th Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet ir 6-8 val. vak. Treč. ir šešt. uždaryta

Tel. ofiso ir buto: OLYMPIC 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KŪDIIJŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street

Val. Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p.p. Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

Ofs. HE 4-1818; Rez. PW 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Val. pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį ir penktadienį 7 v. p. p. Tik susitarus.

Ofs. 742-0255 Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS — CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave.
Egin, Ill. 60120
Valandos pagal susitarimą.

Tel. 372-5222, 236-6575
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai:
111 NO. WABASH AVE.
Valandos pagal susitarimą.

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 myliai į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses".
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1.4 popiet ir ketv. 5.7 vak. Ofiso tel. 776-2880, rezid. 448-5545

DR. C.S. ŠIAUCIŪNAS
DANTŲ GYDYTOJAS
4912 W. 14th Street
Cicero, Illinois
Tel. 656-2441
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. 434-2123, namų 448-6185

DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val. pirm., antradienį, ketv. ir penktadienį 2-5 ir 6-7 — iš anksto susitarus.

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772

DR. PETRAS ŽLIŪBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 2-7) šeštadieniais pagal susitarimą

Detroito broliai ir sesės dalyvavę „Senpilės“ suvažiavime — skautiškoje susitiktuose.
Nuotr. V. Bacevičiaus.

KOVOJE PRIEŠ INTELEKTUALINĮ ANALFABETIZMĄ

Labai dažnai Paryžius vasaros metu lieka tuščias. Prancūzai iškuba atostogauti ir miestą tada girdimos daugiau užsienio kalbų.

Vasara — miestų ištuštėjimo metas. Neretai tas ištuštėjimas, deja, paliečia ir mūsų dvasinę būklę. Rodos, kad mes save atpalaiduojame nuo galvavimo ir mąstymo. Meškerės ir kiti laisvo laiko išnaudojimo instrumentai vasaros metu tampa neatskiriama mūsų „asmenybės“ dalimi. Tačiau nepagalvojame, kad „žmogus ne vien tik meškere gyvas“. Nors tiesa, kartais mus sąžinė graužia kai laiką lengviau praleidžiame negu pinigus.

Užtat šiandien vertėtų sustoti ir prieš išvykstant vasarinę atostogų reikėtų pagalvoti apie savo intelektualinės būsenos dykumą. Intelektualinis analfabetizmas jau pradeda pakirsti mūsų šviesėjimo šaknis ir jam vėlta pasipriešinti.

Anot mūsų filosofo dr. J. Girnias: „Paprastas analfabetizmas yra nekaltas, nes jį sudaro atitinkamos socialinės sąlygos. Likusius analfabetizmas galima tik užjausti. Bet intelektualinis analfabetizmas yra pačių kaltė — kai galėjimas šviestis niekias nuleidžiamas, kai, vaizdingai tariant, liekama tamsoje prie atvertų vartų į šviesą (žūr. Idealas ir laikas, 146 p.).

Jau caro laikais mūsų poetas skundėsi, kad mus okupantas, norėdamas visą tautą išlaikyti tamsiai ir juoda, atėmė didžiausią ginklą — raštą ir druką. Poeto skundas buvo teisingas. Dr. Girnias tvirtinimas, kad paprastas analfabetizmas sukuria ir palaiko socialinės sąlygos, yra gyvenimo realybė.

Didžiausia nelaimė mūsų yra ta, kad šiandien mes laisvame pasaulyje save pateisinti dėl esamo intelektualinio analfabetizmo jau „išbėgome“ iš argumentų.

Jei mūsų didžioji tautos dalis prie Baltijos ir vėl gali ir turi teisę skystis naujo okupanto Lietuvos tamsinimu ir juodinimu, tai laisvame pasaulyje esanti tautos dalis savo sumasėjimo pateisinti negali niekuo.

Kitados dr. J. Girnias perspėjo ateitininkus, kad jie susirūpintų savišvieta. Jis teigė: „Intelektualinio analfabetizmo nugalėjimą laikau svarbiu uždaviniu, plaukiančiu iš mūsų organizacijos pasaulėžiūrinio pobūdžio. Intelektualinis analfabetas (atsseit, neskaitas žmogus) gali aplamai priimti bendruosius ideologinius principus, bet jis ir šiuo atveju lieka be tikro pasaulėžiūrinio rūpestio. Nėra kalbos, kad jis bendruosius ideologinius principus išplėtotų sąmoninga pasaulėžiūra. Pasaulėžiūra negali būti susikuriamą tuštumoje. Susikurti pasaulėžiūrai reikia persirungti su pagrindiniais pasaulėžiūriniais klausimais ir todėl susipažinti, kaip šie klausimai yra sprendžiami. Kas bodisi knygos, tas neišvengiamai lieka pasaulėžiūrinis tamsuolis. Intelektualinis analfabetizmas — tai drauge pasaulėžiūrinis primitivizmas“ (ibid. 146 - 147 p.).

Nėra abejonės, kad šis mūsų filosofo perspėjimas tinka ne tik vienos ideologinės organizacijos nariams, bet taip pat ir kiekvienam tam lietuviui, kuris pretenduoja į šviesuolius.

Manding, šiandien mūsų

politinėje veikloje besistumdą žmonės dėl savo veiklos lėkščių ir beprasmiškumo gali kaltinti ne ką kitą, o tik savąjį pasaulėžiūrinį analfabetizmą. Juk kaip kitaip mes galėtume pateisinti politinį jų manevravimą, keičiant politines partijas arba atstovaujamąs ideologines organizacijas, dažniau negu moteriškas kojines. Neturėjimas tvirtos pasaulėžiūros išduoda jų primityvizmą.

O taip neturėtų būti. Esame „prie atvertų vartų į šviesą“. Tiek daug progų, tokios puikios savišviotos sąlygos. Aukštas gyvenimo standartas šitame krašte įgalina mus naudotis nepaprastu kiekiu laisvalaikio. Rodos, taip ir norėtumė su ta knyga susitikti: „Imkite mane ir skaitykite!“

Skaitymui organizuotos veiklos nereikia. Čia yra kiekvienas paskiras lietuvis savo laiko ir pastangų viešpatas. Reikia tik noro ir pasiryžimo.

O vis dėlto organizacinė ir visuomeninė talka ir skaitymo populiarinime gali būti labai vertinga padėėja. Pora pavyzdžių. Neretai, ypač jaunimo tarpe, girdime nusiskundimų, kad jis nebeįsistatytų susirinkime dalyvauti, nes ir vėl teks „klausyti neįdomių paskaitų“. Tad ir vėlta klausiti: kodėl gi nepabandyti paskaitininką pakeisti įdomia ir vertinga knyga? Kodėl negalima vietoje paskaitos turėti knygų diskusijas? Juk numatius susirinkimui laiką, galima savo nariams pranešti, kad jie pasirodys tam susirinkimui — ateity susirinkimam perskaityti nurodytą knygą.

Vėlgį žinome, kad kai kur jau keliolika metų aktyviai veikia knygų skaitymo grupelės. Jų veiklos tikslas — knygų skaitymas ir mėnesinės diskusijos. Tokioje veikloje nesivargome nei dėl pozicijų, nei dėl titulu. Veiklos ginklas ir aktyvumo skatiniojas — gera knyga; nesvarbu kokios tautybės toji knyga būtų. Vienintelis reikalavimas — knygos gerumas ir grupelės narių pasiruošimas diskusijoms perskaitant nurodytą knygą.

Keista kaip dažnai mes raginame savo tautiečius pirkti lietuviškas knygas, o beveik jokių pastangų nerodome knygų skaitymo skatinime. Atrodo, kad knygos nuopirkinimas visada išsprendžiamas: lietuviškos knygos išlaikymą ir svarbiausia, savęs švietimą. O taip nėra.

Graudu, kad, kartais užklydus į knygomis turtingo pilielio namus ir pavartius keletą knygų, pamatai, jog tas pilielis dar nė knygos puslapių neapjuosė. Naigi knygų pirkinimas dar negarantuoja jų perskaitymo. Žinoma, turime nemažai žmonių, kurie knygomis išdekoruoja savo namus; svečių ir savęs apgavimui.

Yra ir skaudžių nuotykių. Štai, neseniai „Drauge“ skaitėme tokių dalykų: „Visus nustebe nepaprastas salės skambumas, net gaila, kad tą salę reikia įruošti knygynui, o ne koncertams“.

Gaila. Ir mums gaila, bet ne „salės skambumo“, o žmonių dėl jų tamsumo.

Esame vasaros angos. Ir mūsų „Paryžiaus“ ištuštėjimas išvažiavusie atostogauti. Kaip būtų miela, jei mūsų vienas kitas tautietis vietoje meškerės pasiimtų vertingą knygą ir ją paskaitytų. Žinia, naudos bus mažai, jei tą knygą panaudosime tik nosies uždegimui nuo karštos plažos saulės.

J. Soliūnas

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS IR JAUNIMO SĄJUNGOS POLITINĖ KONFERENCIJA

Reportažas ir pastabos

(Tęsinys)

LINAS RIMKUS

Išskeldamas katalikų Bažnyčios vaidmenį Pabaltijo klausimo nagrinėjime, James O'Neill nusiskundė bažnyčios neveiksmingumu. Anot jo, tikinčiųjų padėtis Lietuvoje turėtų būti svarbiausias katalikų Bažnyčios „užsienio reikalų“ klausimas. Jis patarė organizuoti reikalauti moralinės ir kitos paramos iš bažnyčios hierarchijos, bet pridūrė, kad ir čia negalima tikėtis per daug teigiamo atgarsio, o reikia iš pagrindų sudominti lietuvių JAV tikinčiuosius Lietuvos būkle. Tam ypač naudinga būtų Lietuvių Katalikų Bažnyčios Kronikų anglų kalba platinimas.

James J. O'Neill

Baigdamas James O'Neill prisiminė įvykį vienoje žydų konferencijoje. Ten kai kurie pradžioje skystis nuovargių ir nesugebėjimų surasti išradimų būdų garsinti žydų persekiojamą sovietų Sąjungoje. Jis toliau pakomentavo, kad žydams yra daug lengviau, negu lietuviams — jie nori tik išvykti iš Sovietų Sąjungos, o mes norime, kad sovietai išvyktų iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos. Jeigu kas iš mūsų esame pavargę, tereikia prisiminti to senovo kunigo žodžius apie bažnyčios ateitį Lietuvoje — „... Aš pastatysiu savo Bažnyčią, ir pragaro vartai jos nenugalės“.

Peter Bridges pranešimas

Po James O'Neill pranešimo kalbėjo JAV Valstybės departamento Rytų Europos skyriaus viršininkas Peter Bridges. Jo pagedavimu, kalbėjo „off the record“ — neoficialiai. Tačiau kelis dalykus galėjo pa-

reikšti vyriausybės vardu. Visų pirma, jis pakartojo oficialią JAV politiką ryšium su Pabaltijū — kad JAV nepripažįsta nelegalaus Lietuvos Latvijos ir Estijos inkorporavimo į Sovietų Sąjungą ir pabrėžė, kad šis nusistatymas buvo persvarstytas prezidento Reagano vyriausybės perėmus valdžios vėždžias ir priimtas kaip dalis JAV užsienio politikos.

Toliau Peter Bridges padarė pareiškimą apie Pabaltijo kraštų diplomatinį tarnybą JAV-ese padėti. Paminėjęs, kad Reagano vyriausybė yra persvarčiusi Carterio vyriausybės sprendimus šiuo klausimu, jis tęsė: „Jau kurį laiką susirūpinta Pabaltijo kraštų diplomatinio atstovavimo JAV-ese klausimu. Klausimu, kuris išplaukia iš mūsų reikalavimo praityje, kad Pabaltijo kraštų diplomatiniai atstovai būtų tarnavę 1940 m. kaip Pabaltijo kraštų vyriausybų atstovai. Mes esame, be abejonės, glbiai susidomėję Pabaltijo diplomatinio atstovavimo JAV-ese tęstinumo problema. Mes esame peržiūrėję savo elgimosi liniją šiuo klausimu, ir, džiaugiuos pasakę, manau, kad esame priėję patenkinamo sprendimo, kuris leis Pabaltijo kraštų diplomatiniam atstovavimui JAV-ese gyvuoti dar daugelį metų“.

Savo neoficialiuose komentaruose P. Bridges kiek ilgiau sustojo prie Lenkijos įvykių ir jų įtakos kaimyniniams kraštams, ypač Sovietų Sąjungai. Pasak jo, Lenkijos įvykiai ilgai privers Kremlius

vadovus rimtai ieškoti reformų, nes nei invazija, nei okupacija neišspręs Lenkijoje besivystančios ekonominės krizės. Be to, jis pastebėjo, kad katalikų Bažnyčios ir kitų institucijų vaidmuo Lenkijos visuomeniniame gyvenime gali paveikti politinių jėgų sąrangą Sovietų Sąjungoje.

Praktškai veiklai mažai siūlymų padarė. Tačiau jis buvo truputį nustebęs, kodėl Vytauto Skuodžio suėmimas ir teismas neišaukė didesnės reakcijos iš lietuvių tarpe. Jo manymu, Vytauto Skuodžio atvejis turėtų būti lietuvių *cause celebre*, turint mintyje jo dvigubą pilietybę.

Helen Sen pranešimas

Peter Bridges baigus kalbėti, trumpą pranešimą padarė Helen Sen-Doyle. Ji papasakojo Helsinkio Watch organizacijos kūrimosi istoriją bei pagrindines veiklos gaires. Toliau H. Sen padarė pora pastabų apie Lietuvos Helsinkio sutarimams stebėti visuomeninę grupę bei giminingas grupes kitur Sovietų Sąjungoje.

Anot jos, 1979 m. pradėtos represijos ryšium su pasirodymu olimpinėms žaidynėms Maskvoje tęsiasi, nepaisant Madrido konferencijos, kuri buvo tikimasi, turėjo priversti sovietus nuostoliau elgtis su rezistentais. Iš tikrųjų, atsitikę atvirkščiai, per pastaruosius šešis mėnesius buvo suimti 46 disidentai. Šių represijų dėka Helsinkio

JAV Valstybės departamento Rytų Europos skyriaus viršininkas Peter Bridges, JAV LB Visuom. reik. tar. narė Aušra Zerr ir PLB pirm. Vytautas Kamantas.

stebėtojų didelė dalis jau kalėjime. Sudėtinis kalėjimo terminas — 261 metai.

Lietuvos Helsinkio grupės padėtis tik atspindi platesnę Sovietų Sąjungos padėtį. Iki šiol šeši grupės nariai yra suimti, paskiausias jų — Vytautas Vaičiūnas, tespėjęs dalyvauti Helsinkio grupės veikloje vos penkias savaites, buvo suimtas 1981 m. vasario mėn.

H. Sen taip pat pastebėjo, kad kai kuriais atvejais Lietuvos padėtis yra išskirtinė. Katalikų Bažnyčios bei aplamai tikėjimo susijungimas su tautiniu sąjūdžiu yra išgudęs bene vienintelį tikrai plataus masto rezistencinį sąjūdį vienoje Sovietų Sąjungoje. Tačiau ji taip pat pridūrė, kad aplamai kova už žmogaus teises Sovietų Sąjungoje pasidarys dar sunkesnė ateityje, prieš jai palengvėjant.

Vakaro programa

Po Helen Sen pranešimo konferencijos dalyviai išsikirstė vakarienės, po kurios vėl susirinko Turtle Bay restorane apatinėje salėje tęsti konferencijos programas. Programą sudarė susi-

pažinimas su JAV LB išleista Bronio Kaslo knyga „La Lithuanie et la Seconde Guerre Mondiale“ (Lietuva ir Antra-

sis pasaulinis karas), kurį padarė dr. Elona Vaišnienė, bei simpoziumas apie Pabaltijo valstybių interesų palaikymą Jungtinėse Tautose,

Helen Sen

kuriame dalyvavo Batuno (Baltic Appeal to the United Nations — Baltų žygis prie Jungtinių Tautų) tarybos nariai: pirm. Jūta Ristso (estė), Ints Rupners (latvis) ir Gintė Damašytė.

Aptardama dr. Kaslo knygą, dr. Vaišnienė pastebėjo, kad iki šiol labai trūko veikalo apie Lietuvą Antrojo pasaulinio karo metu prancūzų kalba ne tik dėl to, kad prancūzų kalba yra viena iš vadinamųjų diplomatinio pasaulio kalbų, bet taip pat dėl to, kad nemaža dalis vadinamojo Trečiojo pasaulio, kur vyksta didžiausi sovietų kėsiai, kalba prancūziškai. Be to, ji pastebėjo, kad veikalas taikomas prancūzų kultūros žmogui; veikalas kreipia didžiausią dėmesį į Lietuvos valstybingumo klausimą. Anot dr. Vaišnienės, prancūzų kultūros žmonės labiau identifikuojausi su valstybe ir giminingomis sąvokomis, negu Šiaurės Amerikos pamėgta žmogaus teisių sąvoka.

(Bus daugiau)

DIENAI RIEDANT VAKAROP

VLADAS RAMOJUS

12

Po S. Urbono mirties 1968.XI.18 „Darbininko“ savitaurėje parašiau nekrologą, kurio vieną kitą ištrauką pacituojau:

„1950 m. lapkričio mėnesį po šaunių išleistuvių nuosirdžiai atsisveikinau su Urbonu, Merkeliu, Vasiliausku ir daugelio kitų šeimomis bei naujai susidraugautais bičiuliais Great Necke ir ilgam ilgam išskridau į Chicago. Čia mane pradėjo pasiekti naujai atgaivintas „Karys“, gimstas anojė šiltoje Urbonų pastogėje Didžiojo Kaklo miestelyje. Ateidavo ir S. Urbono laiška.“

„Turio raportuoti apie didžiulį „Kario“ pasiekimą. Plačiai neskleisk, kad nebūtų nereikalingo pavydo, bet iš 3,000 jau tik šimtinė beliko kasdieniam atskiriam skaitytojam patenkinti. Australija, Anglija, Belgija tegavo du trečdaliu prašomo kontingento...“

Po kelių mėnesių atėjus kitas laiškas alsavo dar didesniu optimizmu:

„Gali drąsiai skleist, kad Karys varo 4,000. Gegužės 22 d. (1951 m.) reikia pasiekti 5,000. Į talką... Už straipsnius atsiliepsime. Tik dar truputį laiko ir kantrybės. Pergalė užtikrinta!“

Tačiau „Kariui“ plačiau pražydu, Great Necke tolimoje stoji tyla. Visokių gandų buvo. Bet žinia apie ankstyvą Onutės Urbanienės mirtį buvo tiesiog trenkianti. Po to sekė kita žinia: kapitonas Simas Urbanas palūžo nerviškai, jis psichiatrijoje ligoninėje. Taip staiga sudužo lietuviška sala Steam-

boat gatvės gale (ten Urbanai gyveno), Great Necko miestelyje. O kur jaunasis atžalynas, kurio linksma vaikystė ir jaunystė skambėdavo šiltoje tėvų pastogėje?

Po keliolikos metų tylos šį rudenį Dirvoje pastebėjau kapitono S. Urbono kreipimąsi į skaitytojus. Jis ieškojo savo parašytų knygų „Kariūno atsiminimai“ ir kitų. Po ilgo laiko tai buvo pirmoji žinia, kad Simas gyvas, kad jis vėl ruošiasi plunksnos darbui. Rengiausi jam parašyti laišką, pasveikinti, pasiūlyti kokią nors paslaugą. Tačiau lapkričio pabaigoje (1968 m.) dienraštis Draugas pranešė, kad kapitonas Simas Urbanas, globojamas sūnais inžinieriaus, mirė ir jau palaidotas...“

Taip baigėsi Onos ir Simo Urbanų neilgas gyvenimo kelias Amerikoje. Ir jų likusių vaikų-našlaičių iki šiol nepavyko susitikti, nors prisiminimai apie tą šeimą dar ilgai liks mintyse.

Tais laikais nuosavas automobilis dar buvo labai retas svečias ir, reikalui esant, reikėdavo taisyti prie draugų, kurie šiaip taip jau turėjo įsigiję kokią nors, kad ir pigiausią, riedamąją priemonę. Great Necke vienas iš pirmųjų savąjį automobilį įsigijęs Kostas Miklas, ilgai išlikęs ir aktyvus visuomenininkas, ilgą laiką vadovavęs BATUNO organizacijai New York, tarnyboje taip pat aukštai iškilęs. Kostas Miklas ir buvo mano artimiausias bičiulis Great Necke. Tai vyrais ir su kultūrinio darbo patirtimi, nes Vokietijoje buvo Lietuvių Tautinio, vėliau „Dainavos“ ansamblių administratorius. Apakrus, kaip čigonas, bet kartu ir labai draugiškas.

Tad jo automobilis ir ekskursuodavom maršrutu New Yorkas—Brooklynas—New Jersey, o viena vasaros sekmadienį su Merkeliu pasukom ir į Long Island iškyšulio gilumą, į tuometinių žymiųjų mūsų rašytojų bei įvairių sričių meno darbuotojų, atvy-

kusių iš Europos, globėjų Lapienų kurortą Stony Brook vietovėje. Ne kur Lietuvoje, o Stony Brook vasarvietėje tada pirmą kartą susipažinau su biržėnu poetu Adolfu Meku. O kai vėliau išėjom pasi-vaikščioti į vasarvietę supančių žalių laukų platybę, Aleksandras Merkelis čia laukų ramybėje išsiskyrė vieną idealią, romantišką vietą, kurioje užsidaręs svajoto rašyti kažkurį naują monografiją. Tai kruopštusis Tumo-Vaižganto ir Antano Smetonos monografijų autorius. Tačiau svajonės svajonėmis ir pasilikio — čia ne Lietuva su savo valstybės išdu, kuris lešomis paremtų tokius užmojus, o Amerika, kur duoną tenka pelyntis ne plunksna, bet paprastu daržininko-sodininko darbu pasiturinčių amerikiečių soduose.

Taip vakare pilni įspūdžių ir grįžom į tikrovę, į Greta Necką, virš kurio naktimis taip pat plevėna skaidrios žvaigždės, o sodų vėsūma teikia malonią atgaivą, kol anksty rytą suskamba žadintuvai, ir tu keliauji į surinkimo vietas, iš kurių rangovs savo sunkvežimėliu tave paima ir netrukus visai dienai darbuotis nuveža į kurio nors pono sodą. Dažnai visai dienai pasilieki ten vienas ir, lenkdamas žemėn ilgus sodros žolės rėžius, gyvenai paskendęs įvairiose mintyse apie toli pasilikusius tėvus bei gimines, iš kurių jau penkeri metai nėra jokios žinios dėl Stalino nuleistos uždangos per Europą, pagalvoji ir apie tas merginas, su kuriomis prabėgo savaitgalis Brooklyne ar kur nors New Jersey pilknuose.

O kiek tokių įdomių kelionių su Kestu Miklu buvom sukurę. Juk jų metu susipažinom ir su tamsiaplauke Amerikos lietuvaite Elenute, kuri vėliau tapo Kesto žmona, o pats Kostas, perėjęs vaisingus visuomeninės bei kultūrinės veiklos dirvonus, po daugelio metų ėmė vadovauti net šauliams.

(Bus daugiau)

BOSTONO ŽINIOS

BAISUSIS IR RYZTO
BIRŽELIS

Bostone Lietuvių B-nės iniciatyva buvo suorganizuotas bausiojo birželio išvežimų ir Lietuvos sukilimo minėjimas. Minėjimas vyko birželio 13 d. Pradėtas šv. Mišiomis už žuvusius ir kenčiančius Sibire šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje. Šv. Mišias atnaušavo saliežis kunigas Sabaliauskas. Labai gražiai pamokslą lygino žydų kankinias Egipte ir Babilonijos nelaisvėje su mūsų kankiniais. Žydai ir iki dabar švenčia ne tik savo džiaugsmo, bet lygiai ir kankinios šventės. Tai esą labai prasminga, todėl verta minėti ir mūsų tautos ir valstybės tragediją ir kankinias.

Parapijos salėje minėjimą pradėjo LB apylinkės pirm. Aloyzas Astravas, primindamas mūsų tautos genocidą, kad Sibiras yra nuklotas lietuvių didvyrių kaulais, kad Lietuvos istorija minės mūsų kankinius ir didvyrius, kurie kovojo ir žuvo dėl Lietuvos laisvės. Kun. Sabaliauskas sukalbėjo maldą. Prelegentė, buvusi Sibiro kankinė, Elena Jučiūtė pradėjo anglikonų kunigo žodžiais, kuris parašė knygą apie Lietuvą „Land of Crosses“, kad Lietuva yra kryžių ir kankinių šalis. Lietuvos didžioji tragedija prasidėjusi 1940 m. birželio 15 d., kada sovietai okupavo Lietuvą. Toliau kalbėjo apie bausius išvežimus, apie Lietuvos sukilimą, apie Laikininą Lietuvos vyriausybę, kurią nauji okupantai Vokietijos naciai panaikino, apie vėl sugrįžusią sovietų okupaciją, kurioje vėl vyko bausių išvežimai, apie partizanų kovas; kaip 1948 m. gegužės 22-23 dienomis vėl vyko dideli išvežimai; apie Sibiro stovyklose ir tremtinius, kurie gyvena ne stovyklose, bet negali grįžti į tėvynę. Esą lietuviai okupuojant Lietuvą labai džiaugiasi pasitraukusiais ir vakarus savo broliams ir sesėms. Kai kas čia sako, kad partizaninės kovos okupacijose buvusios beprasmiškos. Tai esą netiesa. Partizanų kovomis laimėta daug. Pristabdyti išvežimus. Okupuotoje Lietuvoje jau pokario laiku išaugusi nauja karta esanti labai patriotiška. Ragino ir mums išeiviams nesiskaldyti, o dirbti vieningai mūsų tautos ir valstybės ateitį.

Minėję daly inž. Kazys Barūnas paskaitė Bernardo Brazdionio, Jono Aisčio, Kazio Bradūno ir Stasio Santvaro jautrios kūrybos, kuri priminė tuos vargus, kankius ir ilgę tėvynę ir jos laisvę. Solistas Benediktas Povilavičius, akompanuojant komp. Jeronimui Kačinskui, padainavo: „Tušti palikti namai“, „Nuplaskok“ ir „Kur prapūlė tas kelelis“. Visos dainos gražiai nuosėdinti mūsų tautos ir valstybės ateitį.

Pirm. A. Astravas biagiama žodžiais sakė, kad yra mūsų, kurie jau pradeda pamiršti tuos šventus mūsų tautos reikalus. Gi mes prie to dar galime pridėti Kruščiovo žodžius, kuriuos jis pasakė lankydamsis Amerikoje, kad jis lengvai susikalba su turtovaliais kapitalistais, bet sunku susikalbėti su darbininkais, liaudimi. Ir ištrikrų, liaudis turi daugiau idealizmo. Buvo sugiedotas Lietuvos himnas, o tada prim. Astravas padėkojo A. Daukantienei-Moriarty už paruošimą vaišių ir jos dukroms Ingar ir Dainai, kurios čia patarnausiančios ir kvietė visus

SOPHIE BARCUS

RADIO SEINOS VALANDOS

Visos programos iš WOPR

Lietuvių kalba: nuo pirmadienio iki penktadienio perduodama nuo 4 val. p.p. iki 4:30 val. p.p. per tą patį stotį. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

Telef. 434-2413

1490 AM

1180 S. MAPLEWOOD AVE.

CHICAGO, ILL. 60629

pasivaikinti.

I šį minėjimą šiais metais susirinko gerokai daugiau, negu anksčiau.

P. Žičkus

THE BALTIC HOLOCAUST

„The Baltic Holocaust“ vardu birželio 14 d., sekmadienį, įvyko demonstracija Bostono mieste prie miesto rotušės. Demonstraciją organizavo latviai, bet buvo pakviesti estai, lietuviai ir net ukrainiečiai.

Miesto rotušėje ant plačios ir ilgos praeinančios verandos rinkosi kalbėtojai, sunęstos vėliavos. Latviai sunėdė net 10, o lietuviams ir estams buvo leista tik po vieną. Zemai apacioje šios tribūnos prie mūro sienos buvo pastatytas didelis stalas lyg altorius, o virš jo kabėjo balto beržo didelis kryžius. Ant stalo demonstrantai dėjo gėles. Ant mūro sienos buvo ištemptas didelis baltas kaspinas su užrašu: „The Baltic Holocaust. 600,000 Dead and Deported“. O žemiau kalbėtojų tribūnos užrašas: „Freedom for Estonia, Latvia, Lithuania“. Zemai rotušės aikštėje buvo apie 400 demonstrantų. Daug moterų pasipušiusios tautiniais rūbais.

Demonstracija buvo pradėta Amerikos himnu. Tada pakviestas Harvardo universiteto prof. Douglas Cooper vadovauti demonstracijos programai. Buvo perskaityta Mass. gubernatoriaus Edward J. King proklamacija, prezidento Ronald Reagan laiškas. Tada atvyk. rev. Lauma Zu-

sevics sukalbėjo invokaciją. Kalbėjo tautybių atstovai. Lietuvių jaunas inž. Almis Kuolas, gubernatoriaus atstovas Tautinės apsaugos brig. generolas Clamens, jaunas amerikietis Littman, kuris studijavo Varšuvoje kaip pasikeitimo studentas. Jis labai vykusiai supažindino su komunistine sistema. Jis buvęs apgyvendintas su kitu „studentu“ viename kambaryje, bet anas nieko nesimokęs, o tik sekęs jį. Visi kalbėtojai kalbėjo apie bausių genocidą, kuriuo rusai nori sunaikinti tas pavergtas tautas. Brig. gen. Cramer sakė, jog jūs išgyvenot ir pažįstat tą baisią sistemą, kalbėkit savo vaikams ir visam pasauliui apie ją, kad jis praregtų. Kiti savo kalbose sakė, jog Amerikos žinių tarnyba šališkai informuoja, ar ir visai nenori kalbėti apie komunizmo daromus bausimus ir pavojų laisvajam pasauliui.

Miesto valdybos buvo labai gerai įrengta garsikalbių sistema. Kalbėtojų žodžiai aidėjo visoje aikštėje, atsimušdami į Government Center didžiųjų mūrų sienas. Tačiau miestas sekmadienį buvo apytuštis ir turbūt mažai kas girdėjo kalbėtojus ir jų įėjimus apie komunizmo pavojų visam pasauliui.

Po visų kalbėtojų buvo sugiedoti Estijos, Latvijos ir Lietuvos himnai. Apačioje netoli to „altoriaus“ buvo sudeginta Sovietų Rusijos vėliava. Dviejų televizijos stočių filminkai filmavo visą demonstraciją. Deja, vakare tik 7-tas kanalas per žinias pusės minutės laike perdavė trumpą žinutę apie šią demonstraciją. Sekančią dieną Bostono dienraščiai nė vienu žo-

džiu neužsiminė apie šią demonstraciją, nors jiems buvo pranešta ir duota medžiaga. O gal žodis „holocaust“ priklauso tik vienai tautybei?

Iš lietuvių dalyvavo: Moterų klubo narės ir šaulės, pasipušiusios tautiniais rūbais. Dalyvavo Ivaškų tautinių šokių sambūrio šokėjai su plakatais, daug vyčių. Lietuvių plakatuose buvo užrašai: „Communism brings only slavery, not freedom“, „Lithuanians born free, not for Soviet slavery“, „We give blood for freedom“, „Dissident Petkus for Nobel Peace price“, „Ugly Russian Bear get out of Lithuania“, „Soviets murdering priests in Lithuania“ ir daug kitų.

P.Z.

LIETUVIŲ AR ANGLŲ
KALBA

„Laisvės Varpas“, perdavęs platų reportažą iš Amerikos rytinio pakraščio lietuvių tautinių šokių šventės Hartforde, Conn., su ištraukomis iš sveikinimo kalbų, pabrėžė, kad toji šventė išskelė taip pat principinio pobūdžio klausimą. Vienas jų, — kalbėjo programos vedėjas Petras Vištinis, — tai kalba, kuria tautinių šokių grupės mokomos. Pasirodo, kad kai kurios jau vedamos anglų kalba. Vargiai tai galima pateisinti. Lietuvių tautinių šokių grupės turėtų ne tik mokytis tautinių šokių, bet taip pat įkvėpti lietuvišką dvasią ir prisirišimą prie lietuvių kalbos, be kurios sunku išlikti geru, sąmoningu lietuviu. Ištrikrų tautinių šokių grupės — tai liutianistinio švietimo praplėtimas. Neuzmirškime, kad mūsų tautiniai šokiai yra tiek mėgiami ir populiari, kad mūsų jaunimas mielai jun-

giasi į tų šokių grupes. Tai reikia išnaudoti to jaunimo lietuviškam švietimui, kurio pagrindas — lietuvių kalba. Dabar lietuvių šokius atlieka net šveicarai ir kt. Lietuvių tautinių šokių grupės turėtų skirtis nuo kitų tautinių šokių grupių paskirtis — ne tik šokti, bet taip pat išlaikyti, stiprinti ir ugdyti lietuvių. Lietuvių kalbos pakeitimas tose grupėse anglų kalba lietuvių ne stiprina, bet silpnina.

(Nukeita į 5 pusl.)

SCAVELLI & SONS
CEMENT CONTRACTORS
Paving & sealing driveways. Waterproof foundations. Commercial & residential — Fully insured.
Tel. — 582-3869

10% — 30% — 30% pigiau mokėtis už apdraudą nuo ugnies ir automobilio paa mus.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Telef. GA 4-8854

TELEVIZIJOS
Spalvotos ir paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėsintuvai. Pardavimas ir Taisyimas.

MIGLINAS TV
2346 W. 69 St., tel. 776-1496

MOVING
SERENAS perkrauto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.

Priimame MASTER CHARGE ir VISA
Telef. — WA 5-8063

27. SMILGOS. Apsakymai. A. Giedrius. 1969 m. 204 psl. Kaina	\$4.40
28. KARNAVALO AIKŠTĖJE. Novelės. Juozas Švaistas. 1972 m. 284 psl. Kaina	\$5.00
29. PRISIKELIMAS. Romanas. Alė Rūta. 1968 m. 206 psl. Kaina	\$4.40
30. BAUSMĖ. Novelių rinkinys. Jurgis Gliuda. 1980 m. 150 psl. Kaina	\$7.70
31. ILGOJI NAKTIS. Novelės. Algirdas Landsbergis. 1956 m. 176 psl. Kaina	\$4.40
32. GEORGIKOS. Publijus Vergilijus Maronas. Vertė dr. A. Rukša. 1975 m. 428 psl. Kaina	\$6.50
33. TUBOTO-GAIDŽIO-METAL. Kazimieras Barėnas. 1969 m. 438 psl. Kaina	\$3.50
34. SEŠTASIS MEDIS. Romanas. Juozas Kruminas. 1963 m. 368 psl. Kaina	\$5.20
35. TAIKOS RYTAS. Novelių rinkinys. Jurgis Gliuda. 1972 m. 230 psl. Kaina	\$4.40
36. LAIMĖS IESKOTOJAI. Novelės. Irena Joerg. 1962 m. 262 psl. Kaina	\$3.30
37. VILNIAUS RŪBAS. Romanas. Petr. Tarulis. 1965 m. 496 psl. Kaina	\$5.50
38. SAULĖS GRĮŽIMAS. Novelės. Aloyzas Baronas. 142 psl. 1964 m. Kaina	\$3.20
39. PAVASARIO LIETUS. Romanas. Aloyzas Baronas. 262 psl. 1968 m. Kaina	\$5.50
40. PER GIEDRĄ IR AUDRĄ. Atsiminimai 1909-1918. Mykolas Vaitkus. 272 psl. Kaina	\$4.40
41. MILFORDO GATVĖS ELEGIJOS. Jonas Aistis. 200 psl. Kaina	\$4.40
42. NUSKANDINTAS ŽIEDAS. Novelės. Juozas Titinis. 200 psl. 1970 m. Kaina	\$3.30
43. BĖGLIAI. Novelės. Kazys Almenas. 120 psl. 1965 m. Kaina	\$4.40
44. PASIURPO MANO VELNIAS. Novelės. Liudas Dovydenas. 235 psl. 1974 m. Kaina	\$3.30
45. DANGUS DEBESYSE. Autoriaus išgyvenimai 1918-1919 m. Juozas Švaistas. 325 psl. 1967 m. Kaina	\$5.50
46. PURIENOS PO VANDENIU. Dykduonio pasakojimai. Pulgis Andriusis. 158 psl. 1963 m. Kaina	\$3.30
47. JAUNOJI LIETUVA. Poema. Maironis. 118 psl. 1963 m. Kaina	\$3.30
48. DAINA IŠ KITO GALO. (Su Antano Gustaičio absoliučiai tobulai sueliuota kritika). Pulgis Andriusis. 134 psl. 1962 m. Kaina	\$3.30
49. BAŠKOMOS LIEPSNOS. Istorinis buities romanas. Fabijonas Neveravičius. I d. 287 psl. 1959 m. Kaina	\$4.40
50. BLAŠKOMOS LIEPSNOS. Istorinis buities romanas. Fabijonas Neveravičius. II d. 320 psl. Kaina	\$4.40
51. SUŽALOTIEJI. Romanas. Antanas Rūkas. 246 psl. 1958 m. Kaina	\$4.40
52. PAGUODA. Akimirksnių kronikos. I d. Bronys Raila. 428 psl. 1974 m. Kaina	\$4.40
53. PAGUODA. Akimirksnių kronikos. II d. Bronys Raila. 374 psl. 1974 m. Kaina	\$4.40
54. PAGUODA. Akimirksnių kronikos. III d. Bronys Raila. 387 psl. 1975 m. Kaina	\$5.50
55. PUTINAS MANO ATSIMINIMUOSE. M. M. Mykolaitytė - Slavenienė. 448 psl. 1977 m. Kaina	\$8.80

Užsakymus siųsti: „DRAUGAS“, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

Pastaba: Užsakant knygas per paštą — pinigų nesiųsti. Užimokėsite — gavę sąskaitą. Šį sąrašą išskirkite ir pasi-
laikykite.

CLASSIFIED ADS

PARDAVIMUI

IBM Dictating Recorder, portable, battery operated \$25.; Wang desk-top calculator with electronic package, \$25. Victor electric calculator, \$20.; Royal office model typewriter, \$65. Misc. office furniture. Tel. 582-3019.

NUOMOJAMA — FOR RENT

FOR RENT — 6 LARGE ROOMS (3 bedrooms), heated. 2nd fl. Adults. Tel. — 658-6763

ISNUOM. apstatytas kambarys su visais patogumais. Marquette Parke. Skambint 476-2473

ISNUOM. 4 kamb. apstatytas butas angliskam beismente, Marquette Pke. Skambint 476-2473

MISCELLANEOUS

DAŽAU NAMUS
Dekoruoju kambarius. Įrengiu rūsius. Atlieku įvairius statybos darbus. Nebrangiai. Skambint po 4 val. popiet

TEL. — 597-3643

COSMOS PARCELS EXPRESS
2501 W. 69th St., Chicago, IL 60629

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Tel. — 925-2757

Vytautas Valantinas

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

NEDZINSKAS, 4030 Archer Avenue, Chicago, Ill. 60632, tel. 927-5980

M. A. ŠIMKUS

INCOME TAX SERVICE
NOTARY PUBLIC

4259 S. Maplewood, tel. 254-7450

Taip pat daromi VERTIMAI, GIMINIŲ IŠKVIETIMAI, PILDOMI FILIPIVĖS PRAŠYMAI ir kitoki biškai.

A. VILIMAS

MOVING

Apdraustas perkraustymas įvairių atstumų

Tel. 376-1882 arba 376-5996

PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir patysymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos ir kt. plytelės. Glass blocks. Sinkos vamzdžiai išvalomi elektra. Į automatai galite kalbėti lietuviškai, palikite savo pavarde ir telefoną.

SERAPINAS — 636-2960

NAMŲ APSILDYMAS

įstatau naujus pečius ir vandens šildytuvus. Išvalau ir pakeičiu alyvinius pečius į gazineis.

ALBIN BANYNS, Telef. 447-8006

VALOME

KILIMUS IR BALDUS

Plauname ir vaikuojame visų rūšių grindis.

Tel. — RE 7-5168

DREMIO

Aleksandro Pakalniškio knygos:

1. „MES GRĮŽTAME“. Jauno žmogaus dienoraštis. Kaina \$5.

2. „METAİ PRAEITYJ“. Prisiminimai. Kaina \$5.00

3. „ZEMAICIAI“. Etnografija. Kaina \$4.00

4. „STUDENTO DIENORAŠTIS“. 1936-1940 Kaune. Kaina \$5.

5. „GYVENIMO PAKELĖS“. Prisiminimai. Kaina \$5.00

6. „PLUNGĖ“. Miestas, žmonės ir įvykiai. Kaina \$5.00

Visos šios knygos gaunamos „DRAUGE“, 4545 W. 63rd Street, Chicago, Ill. 60629.

Vieną užsakant, reikia pridėti 95 ct. pašto ir įpakavimo išlaidom. Be to, Illinois gyventojai dar pridėda 6% valstijos mokesčio.

REAL ESTATE

BUTŲ NUOMAVIMAS

Drandimas — Valdymas

Namų pirkimas — Pardavimas

INCOME TAX

Notaristas — Vertimai

BELL REALTORS

J. BACEVIČIUS

6529 S. Kedzie Ave. — 778-2233

3-jų butų mūr. Evanstone. 20 metų. Gražiai išlaikytas. Arti ligoninių ir universitetų. \$130,000.

SIMAITIS REALTY

Insurance — Income Tax

Notary Public

2951 WEST 63rd STREET

Tel. 436-7878 ar 839-5566

LEMONTE

Parduodama skalbykla —

LAUNDROMAT

su namu. Skambint 257-5214

DEMESIO

Zenonas Ignonis

PRAEITIS KALBA

Dienoraštiniai užrašai

GUDIJAI

1941-1944

Spaudai parengė Klemensas Jūra

Tai lietuvių karo kapeliono dienoraštis Antrojo pasaulinio karo metu.

Leidėjas Bronius Ignatavičius.

Spaudė: Pranciškų spaustuė Brooklyn, N. Y. 1980. Knyga didelio formato, 286 pusl. Kaina su persiuntimu \$8.95.

Illinois gyventojai dar pridėda 48 ct. valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.

Chicago, IL 60629

With Liberty & Justice

Amerikiečių premijuota PAULIAUS LEONO knyga, kurioje atvirai ir drąsiai nagrinėja šio krašto negeroves bei pavojų ir tiesia kelius į saugų visų gerbūrį.

Kaina kietais viršeliais \$5.95, minkštais — \$3.95.

Knyga gaunama ir Drauge.

Apsimoka skelbtis dien. DRAUGE.

nes jis patiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, gi skelbimų kainos yra visiem priimanamos.

Perskaityt „Draugą“, duokite jį kitiems pasiskaityti.

Bendra vokiečių ir lietuvių akcija

Buvę ilgamiečiai Vasario 16 gimnazijos mokytojai Kazys ir Herta Motgabiai nepaprastai džiaugiasi laimėję 5 kg. dešrą, o VLS reikalų vedėjui J. Lukošui (vidury) jau sužadinas apetitas.

Nuotr. J. Dėdino

Huettenfelde, Vakarų Vokietijoje neseniai įsteigė lietuvių parapijos komitetas. Motinos dienos proga, šis komitetas kartu su vokiečių katalikų parapija planavo organizuoti minėjimą. Tačiau E. Maul, vokiečių parapijos pirmininkas ir naujai išrinktas kaimo viršaitis, pasiūlė vietoj Motinos dienos minėjimo suruošti platesnio masto renginį, pavasario šventę, kurios pėnas būtų skiriamas lietuviškam reikalui. Abiejų komitetų nariai greitai surado bendrą tikslą lietuviams ir kaimo vokiečiams — Rennhofo pilį. Lietuviams ši pilis tarnauja kaip bendrabutis ir VLR valdyba bei Vasario 16-sios gimnazijos kuratoriai jau keleris metus stengiasi gauti iš vokiečių valdžios paramos pagrindiniam remontui. Ši pilis yra kaimo simbolis, taip, kad ir kaimo žmonės yra suinteresuoti jos išlaikymu. Tad vietoj Motinos dienos rengimo komiteto buvo sudarytas komitetas pilies atstatymui paremti. Į talką buvo pakviesti vokiečių evangelikų parapija ir VLR Romuvos apylinkė.

Komiteto pirmoji akcija buvo surengti pavasario šventę gegužės 9 d. kaimo salėje. Šventės šūkis: gelbėkit pilį! Komiteto nariai dažnai rinkdavosi aptarti šventės eigą ir pasiskirstyti darbais. E. Maul ir A. Šmitas banke atidarė sąskaitą aukoms pilies remontui. Huettenfelde vienintelės gazolino stoties savininkai Schubertai paaukojo pirmą tūkstantinę. Komitetas taip pat nutarė turėti loteriją gventės metu Vasario 16-sios gimnazijos mokiniai išdalino visiems kaimo gyventojams (daugiau negu 2.000) kvietimus pavasario šventės ir po to vėl ėjo per kaimą rinkdami laimikius loterijai. Surinkti 300 laimikių, o likusius 200 laimikių, jų tarpe ir televiziją, paaukojo vokiečių prekybininkas A. Richter.

Gegužės 9 d. į kaimo salę susirinko 300 žmonių. Jų tarpe buvo Vokietijos parlamento narys dr.

Kuebler, Hesseno parlamento narys dr. Greiff ir Lampertheimo burmistras dr. Pfeiffer su savo pavaduotoju Dieter. Šventę atidarė viršaitis E. Maul. Jis priminė, kad šis kaimelis jau 27 m. priglaužia pavergtos tautos narius. Lietuvių gimnazija papildė šio kaimelio kultūrinį gyvenimą ir taip pat išgarsino šį kaimą. Priminė, kad neseniai į Huettenfeldą suvažiavo daug žymių vokiečių valdžios atstovų. Juos sukvietė Lietuvių Bendruomenė, kuri šventė savo gimnazijos jubiliejų. Tokiu būdu ir kaimas buvo pagerbtas. Atsiprašęs, kad dar nespėjo išmokyti laisvai lietuviškai kalbėti.

E. Maul paskaitė lietuviškai šiuos žodžius: „Sveikinu visus lietuvius. Mes laimingi turėti Jūsų gimnaziją pas mus. Mes jums padėsime“.

Programą išpildė vokiečių evangelikų parapijų chorai, Vasario 16-sios gimnazijos tautinių šokių grupė ir solistė V. Hermanaitė iš Muencheno. Programai pasibaigus, lietuvių vardu kalbėjo LB Romuvos apylinkės pirmininkas A. Lipšys.

Vokiečiai ir lietuviai kartu dirbdami, pardavinėjo gėrimus, kepė dešreles ir pravedė loteriją. Šokiams grojo Huettenfeldo muzikantas. Loterijos geriausias laimikis — dviratis teko kun. Skėriui, gimnazijos mokytoji. Pas vokiečius būna tvarka. Ateina 12 val. ir jie jau keliauja namo. Lietuviai neprapatę prie tokios tvarkos, dar ilgai linksminosi salėje. Tokia lietuvių tvarka susidomėjo ir kai kurie vokiečiai, prisijungdami prie lietuvių ratelio.

Gegužės 14 d. komitetas pranešė šios šventės pėną: 3,143,18 DM. Pavasario šventė buvo aprašyta vokiečių spaudoje. Komitetas, suorganizavęs pavasario šventę nutarė kas du mėnesius suruošti panašius renginius, kad būtų nuolatos atkreiptas dėmesys vokiečių spaudoje. Šitokia reklama paskatintų atsakingus pareigūnus greičiau paskirti reikalingą paramą bendrabučio remontui.

Huettenfeldo komiteto prezidentą sudaro R. Schaefer, A. Richter, A. Lipšys ir A. Šmitas. Birželio mėnesį komitetas žada su-

ruošti pikniką Vasario 16 gimnazijos parke.

M. Dambriūnaitė-Smitienė

Huettenfeldo kaimo viršaitis E. Maul atidaro bendrą lietuvių ir vokiečių pavasario šventę. Nuotr. J. Dėdino

Visi mes skundžiamės, kad gyvenimas yra per trumpas, o iš tikrųjų — turime daugiau laiko, negu mokame sunaudoti: didelę gyvenimo dalį praeina darant blogą, antra — didesnė dalis — nedarant nieko, ir beveik per visą gyvenimą mes darome ne tai, ką turėtume daryti.

Seneca

DRAUGAS, trečiadienis, 1981 m. birželio mėn. 24 d. 5

LIETUVOS PASIUNTINYS

DEKOJA

Pastaruoju laiku pasiuntinys gavo eilę dovanų.

J. Kapočius atsiuntė Lietuvių Enciklopedijos leidyklos išleistų Lietuvos žemėlapių du pakečius, kaip dovaną pasiuntinys bei informacijos tikslams.

Amerikos Lietuvių Bibliotekos leidykla atsiuntė pasiuntinys savo gražių leidinių, kaip Lietuvių Fondo dovaną. Po to pati leidykla atsiuntė dr. Vitolio E. Vengrio kūrinių — Lithuanian Bookplates — Lietuvių ekslibriai.

Šiomis dienomis Austra Puzinienė padovanojo penkis Povilo Puzino kūrinių albumus, skirtus įteikti, progai esant, kaip menininko dovaną pasiuntinys svečiams.

Lietuvos atstovas dr. S. A. Bačkis nuoširdžiai dėkoja visiems aukščiausi išvardytiems geradariams už taip labai vertingas dovanas Lietuvos pasiuntinys, kurios patarnaus informacijoms apie Lietuvą.

Visi žmonės nori gyventi ilgus metus, bet niekas nenori būti senas.

Swift

LIETUVOS DUKTERŲ DRAUGIJA liūdi, mirus

A. + A.

DR. MARIJAI KRASAUSKAITEI,

ir nuoširdžią užuojautą reiškia velionės seseriai IRENAI KRIKŠCIONIENEI, kitiems artimiesiems ir velionės draugams.

Perskaite Draugą, duokite jį kitiems pasiskaityti.

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai

6845 SOUTH WESTERN AVE.

Trys Moderniškos Kopyčios
Mašinoms Vieta

Tel. 737-8600

Tel. 737-8601

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

1410 So. 50th Av., Cicero

Tel. 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-1138-39

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNŪS

2424 W. 69th STREET

Tel. REpublic 7-1213

11028 Southwest Highway, Palos Hills, Ill.

Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS

4348 SO. CALIFORNIA AVE.

Tel. LAfayette 3-3572

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 SO. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET

Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS

1446 SO. 50th AVE., CICERO, ILL.

Tel. Olympic 2-1003

CHARLES STASUKAITIS

Gordon Funeral Home

1729 S. HALSTED STREET

Tel. 226-1344

TELESFORAS BRAZIS

Gyveno Chicago, Illinois, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė birželio 22 d., 1981 m., 5:40 val. popiet, sulaukęs 95 metų amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Panevėžio apskrityje, Joniškio parapijoje. Amerikoje išgyveno 72 metus.

Pasilikio dideliam nuliūdime žmona Josephine (pagal pirmą vyrą Sodat), sūnus Alger, marti Aldona, dukterė Olga Schuler, 8 anūkai, 10 proanūkių. — brolio vaikai dr. Peter Brazis su žmona Cecil, Arnold Brazis su žmona Albina, podukros Virginia Bell su vyru John, Ruth Speakman su vyru David ir kiti giminės Amerikoje ir Lietuvoje.

Priklaušė S.L.A. 260-tai kuopai.

Kūnas bus pašarvotas trečiadienį, 4 valandą popiet Petkaus Marquette kopyčioje, 2533 West 71st Street.

Laidotuvės įvyks penktadienį, birželio 26 dieną. Iš kopyčios 9:30 val. ryto bus atlydėtas į Švenciausios Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nuliūdėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Žmona, sūnus, dukterė, marti, anūkai ir proanūkai.

Laidotuvių direktorius Donald A. Petkus, Tel. 476-2345.

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629

• ROPESTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SAL. DUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

D. KUHLMAN, B.S. Registruotas vaistininkas

Atdara šokiadieniais nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vakaro.

Tel. — 476-2206

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS

Padangos. Priekinių ratų reguliavimas ir balansavimas. Stabdžiai. Dujiniai. Išmetamieji vamzdžiai ir kiti pataisymai. FIRESTONE TIRES. Wheel alignment and balancing. Brakes. Shock absorbers. Mufflers and pipes. Tune-ups. Lubrication. Change of oil and filters.

COUNTRY AUTO AND TIRE SERVICE

2423 West 59th Street — Tel. GR 6-7777

Veikia nuo 7:00 val. ryto iki 8:00 val. vakaro.

Šventadieniais uždaryta — Sav. MIKAS CESAS

Šeštadieniais nuo 7:00 val. ryto iki 4 val. popiet.

BOSTONO ŽINIOS

(Atkelta iš 4 psl.)

Prie šios Viščinio kalbos mes norime pridėti, kad tik paskutiniui atvejui, kada nebėra kitos galimybės ir jaunimas nemoka lietuvių kalbos, tada reikia vartoti svetimą, svarbu, kad reprezentuojama Lietuva ir lietuviai.

APIE Č. MILAŠIŲ

Apie Czeslaw Milosz jau daug buvo rašyta, nors jis amerikiečių visur minimas kaip lenkas. Birželio 8 d. „The Christian Science Monitor“ laikraštis įdėjo straipsnį „Nobel laureate Milosz reminds us of our past“. Straipsnio autorius Harlow Robinson rašo apie naujas Milosz knygas. Visur mini „Polish poet“, kad jis augęs Lietuvoje, bet buvęs toli nuo lietuvių kalbos, tačiau dvasiniai buvęs art lietuvių liaudies.

PAREMIGIMAI

Minkų radio valandėlės gegužinė — piknikas įvyks rugpjūčio 9 d. Romuvos parke Brocktone. Laisvės Varpo rudens koncertas įvyks spalio 4 d. Lietuvių Pil. d-jos salėje, So. Bostone.

APLINK MUS

× Dalia ir Vladas Būtenai iš Washington, D. C., atvyko savaitė atostogų. Jie dalyvavo lietuvių operos "I Lituani" spektaklyje, šią savaitę porai dienų išvyko į Union Pier, Mich., vykstačius skautų ir skaudžių vadovų lituanistinius kursus, kuriuose Vl. Būtenas pademonstruos, kaip reikia paruošti reportažą. Vl. Būtenas yra nuolatinis ir ilgametis "Draugo" bendradarbis, ilgai ir daug padėjęs savo informacija Lietuvių Operai ruošiantis spektakliams. Dabar jis dirba "Amerikos Balso" lietuviškame padalinyje.

× A. a. dr. Stasys Petrauskas staigiai mirė birželio 21 d. Elizabeth, N. J., bevežant į ligoninę. Turėjo 71 metus amžiaus. Pasarvotas trečiadienį ir ketvirtadienį Brazilski laidotuvių koplyčioje. Laidojamas penktadienį, birželio 26 d., iš Sv. Petro ir Povilo bažnyčios Elizabeth. Chicagoje liko duklė su šeima, daug draugų ir pažįstamų, taip pat giminių ir artimųjų New Jersey.

× Prel. Juozas Tadaraukas, Hamiltono Aušros Vartų parapijos klebonas ir organizatorius, Jaunio centro kūrėjas ir veiklus visuose lietuviškuose darbuose, mokydamas "Draugo" prenumeratos mokesčių atsuntė ir 54 dol. aukų lietuviškai spaudai stiprinti. Jį vėl gerbiame kaip Garbės prenumeratorių ir nuoširdžiai dėkojame už auką.

× Rašyt. Juozas Tolušis, Chicago, Ill., atvyko į "Draugą", tarėsi su redakcijos nariais apie lietuviškos knygos reikalus ir ta proga įteikė 25 dol. auką. Nuoširdžiai dėkojame.

× Kelionė laivu po Karibų jūrą — išvyksta iš Miami 1981 m. lapkričio mėn. 8 d. — rengia Susivienijimas Lietuvių Amerikoje. Kviečiam visus lietuvius malonius atostogoms. Informacija ir registracija per American Travel Service Bureau, 9727 So. Western Ave., Chicago, Illinois 60643, (tel.) (312) 238-9787.

× Pasaulio Lietuvių bendruomenės valdybos pirm. Vytautas Kamantas ir ponia dalyvaus JAV LB Vidurio Vakarų apygardos ruošiamoje Chicago Lietuvių Dienos gegužinėje šį sekmadienį, tuo įvertindamas šios apygardos LB darbuotojus. (pr.)

× Jaunimo Centro Čiurlionio galerijos rinktinių paveikslai ir Adomo Varno tapybos darbai bus išstatyti parodoje Galerijoje, 744 N. Well St., nuo birželio 23 d. iki liepos 19 d. Šią parodą rengia Amerikos Lietuvių Dailių Menų sąjunga ir remiama Illinois Arts Council. Atidarymas šį penktadienį, birželio 26 d. nuo 5 iki 9 val. vak. Visi kviečiami. (pr.)

× Nepriigirdintiems — Nėmokamai klausia patikrinama penktadieniais nuo 10 v. r. iki 4 val. popiet, adr.: 3042 W. 63 St., Chicago, Ill. Tel. 776-3189. Parduodami ir taisomi visų firmų klausos aparatai. Baterijos už pusę kainos. Zenith firmos ausiniai aparatai. Robert Stensland & Associates, 950 Lake St., Oak Park, Ill. Atidara tik pirmadienį, ketvirtadienį ir šeštadienį. Tel. 848-7125. (sk.)

× Dengiamie ir taisome visų rūšių stogus. Už savo darbą garantuojame ir esame apdrausti. Skambinkite Arvydai Kleiui tel. 434-9655 arba 737-1717. (sk.)

× Pirmojo Lituanistikos seminaro, surengto skautų ir skaudžių vadovams, sveikinimo kortelę iš Union Pier, Mich., vadovai, lektoriai ir kursantai atsiuntė ir "Draugo" redakcijai. Ačiū už sveikinimus. Mes linkime pasisemti daugiau lietuviškų jėgų — savo kalbos žodžių.

× Justinas Skuodas, 26 metų išdirbęs kaip mokytojas-administratorius De Kalb, Ill., pasitraukė į pensiją. Retas pedagogas tėra buvęs taip gražiai ir gausiai pagerbtas savo buvusių mokinių, kolegų mokytojų ir mokyklų direktorių, esamų ir buvusių superintendentų bei mokyklų tarybos narių, iškeliant jo didelį pasisventimą savo profesijai. "Lithuanian hardline" mokymo stilių ir pasigėrėtinai gerus darbo vaisius.

× Kun. Eugenijus Gerulis, evangelikų reformatų kunigas, šiais metais baigė specialius teologijos mokslus Toledo, Ohio, ir gavo teologijos daktaro laipsnį. Jis parašė disertaciją tema "Maldos esmė". Birželio 28 d. reformatų sinodo metu sakys pamokslą tema "Moteris ir Bažnyčia".

× Vilija Marija Kasutytė, Al-donos (Motiejūnaitės) ir dr. Petro Rasučio duklė, šį pavasarį baigė St. Xavier College Gailestingųjų seserų mokyklą ir įsigijo bakaluro diplomą. St. Xavier lankė ketverius metus, pirmąsias dvi metus pasižymėdama krepšinyje. Ji šoko "Grandies" tautinių šokių grupėje, o pastaruoju metu — "Gijoje". Priklausė skautams akademikams. Planuoja už metų ar dviejų tęsti mokslą Toronto universitete, Kanadoje. Jos pasveikinti su universiteto baigimu buvo susirinkę giminės ir artimieji tėvelių A. ir dr. Petro namuose.

× Rašyt. A. Vaičiulaitis, Bethesda, Md., M. Kurapka, Putnam, Conn., Ona Starkus, Chicago, Ill., J. Vidmantas, Elizabeth, N. J., Ted Navickas, Coeur D'Alene, Idaho, V. Petračiūnas, Hartford, Conn., Leo Narkevičius, Ontario, Kanada, užsiskė naujausių leidinių, plokštelių ir medžio drožinių už didesnes sumas.

× Chicago Skautininkų draugovė per Danutę Vakare įteikė "Draugui" 25 dol. auką už gerą informaciją. Nuoširdus ačiū.

× Aldona Grininė, Flossmoor, Ill., pratesė "Draugo" prenumeratą kitam asmeniui ir dar pridėjo 5 dol. auką. Dėkojame.

× Anthony Poškus, Du Bois, Pa., užsiskė naujausių leidinių už didesnę sumą ir dar pridėjo 6 dol. auką lietuviškos knygos gerovei. Dėkojame už paramą ir gražius linkėjimus.

× Po 3 dol. atsiuntė: Gražina Jezukaitis, Kazys Grigelis, L. Pačkauskas ir K. Rimkus. Ačiū.

× Inž. Ant. Rudis šį penktadienį 8 v. v. Jaunimo centro vakaronėje papasakos savo kelionės įspūdžius iš Kinijos, padidindamas skaidrėmis. (pr.)

× Laima Petrolūnienė, Jaunųjų Ateitininkų sąjungos centro valdybos narė, priima rezervacijas kelionei autobusu į jaunųjų ateitininkų vasaros stovyklą Dainavoje, kuri bus liepos 5-19 d. Norintieji vykti autobusu prašom pranešti Laimai iki birželio 30 d. (telefonas 312-969-0162).

× Dr. Kazys Ambrozaitis su žmona išvyko į Tarptautinį radiologijos kongresą, kuris šiuo metu vyksta Briuselyje, Belgijoje. Po to dar vyks į Amsterdamą, Kopenhagą, Lund (Švediją), Bergen ir Oslo (Norvegiją). Grįš liepos 6 dieną.

× Julija Kasniūnienė, jr., pakviesta Purdue universiteto, šią vasarą pradėjo dėstyti kursą, kuris yra skiriamas mokytojams, besirušiantiems magistrų laipsniu.

× Liucija Garliauskaitė, baigusi Chicago universiteto socialinio darbo administravimo mokslus, šį pavasarį gavo magistro laipsnį. Ji tuoj buvo paskirta tarnybai, kuri vadina "Northwestern Illinois Planning Commission — Fellows Program in Intergovernmental Relations". Jos darbovietė bus Du Page Regional Planning Commission. L. Garliauskaitė yra Ernos ir Stasio Garliauskų iš Detroito dukra. Jos tėvelis yra ilgametis "Draugo" korespondentas Detroito, tik pastaruoju metu dėl darbų mažiau rašęs.

× Patikslinimas. "Draugo" birželio 18 d. laidoje, aprašyme apie operos "I Lituani" pastatymą per klaidą autoriaus praleista Gražinos Bičiūnaitės-Santoski pavardė. Už klaidą atsiprašome.

× Italų paroda buvo atidaryta Chicago Mokslo ir pramonės muziejuje birželio 12 d. Paroda tęsis iki rugpjūčio 16 d. Parodoje išstatyti eksponatai, liečią Italijos technologiją, istoriją, gamtą ir meną.

× Jonas Kapčius, Juno Beach, Fla., pratesė "Draugo" prenumeratą, užsiskė naujausių leidinių ir dar pridėjo 15 dol. auką. Nuoširdžiai dėkojame.

× Lietuvių festivalis bus ir šiais metais liepos 16 d. Lithuanian Plaza Ct. (69-toj gatvė) Marquette Parke. Festivalį koordinuoja 15 wardo demokratų organizacija, vadovaujanti sen. Frank Savickui ir aldermanui Frank Brady. Jie išrūpino leidimus ir kviečia prisidėti visus lietuvius. Į komitetą įeina Zigmantas Mikulius, Bruno Trapiakas, Petras Vilkelis, Kęstutis Palukaitis, Joe White, St. Strokas, Jim Thomas, R. Petros, Fred Paukšta, Sharon Bouck ir Aldona Palukaitienė.

× Vida Markauskaitė birželio 13 d. baigė De Paul universiteto gailestingųjų seserų mokyklą ir gavo bakaluro diplomą. Pradėjo tuoj dirbti Mercy ligoninėje Chicagoje. Ji pasižymėjo sporte ir gavo stipendiją. Anksčiau mokyklai baigė Morton aukšt. mokyklą su garbės žymeniu. Pradžios ir lituanistinę mokyklą baigė Sv. Antano par., Cicero. Priklausė skautams, ateitininkams, tautinių šokių grupei, Jaunimo Centro chorui, tinklinio sporto būreliui "Vėtrai". Jos tėveliai Irena ir Antanas džiaugiasi dukros mokslu, o prie jų dedasi ir jos sesutės, močiutė ir kiti giminės.

Redaguoja J. Plačas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Tėvynės ZVAIGŽDUTĖ

Isteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus

Vidui su Maryte ir Dariui su Vidute smagu šokti, mokslo metus Dariaus-Girėno lituanistinėje mokykloje sėkmingai pabaigus.

Nuotr. Gintaro Plačo

TEVYNĖ

Mūsų mylima šalis — Lietuva tėvynė. Mums brangi jos praeitis ir kariai didvyriai.

Liūdini beržai iš tolo moja, Trispalvė jau neplėvėsuoja, Tėvynė, ar girdi? Mes jaučiamės vieni...

Tėvynė mūsų brangi, Tvirta išliki visados, Sugrįš tavo vaikeliai Ir žemę išbūtuos!

Viktoras Izokaitis, Kr. Donelaičio lit. mokyklos V kl. mokinys

LAISVA TEVYNĖ

Žmonės trokšta laisvės, Meldžia Dievą išklausyti, Kad nukristų vargo pančiai, Reikia mums visiemis prašyti.

Gal ateis giedri dienos Ir saulutė meiliai švies, Vėl skambės linksma dainelė, Mūsų tėvynė dirbti kvies.

Skambės varpas tulumoje, Kels iš miego mus visus, Skelbs jis laisvę Lietuvoje, Kvies sugrįžti į namus.

Ramunė Gaizytė, Kr. Donelaičio lit. mokyklos VII kl. mokinė

KAS YRA TAUTAI LAISVĖ

Komunistai yra apdengę Lietuvą, kaip sniegas žiemą užspūsto žemę, apdengia šaltais ledu. Lietuvoje, kol dar nebus laisvės, visada bus šalta, niūri žiema. Mes visada ištroškę laisvės, kaip pavasaris po sunkios žiemos. Taip ir mūsų broliai Lietuvoje laukia laisvės. Laisvė jiems yra kaip pavasaris po sunkios žiemos. Bet kartą dingęs šaltas sniegas ir ištirps nelaisvės ledu. Kada ateis ta pavasarinė laisvė į mūsų Lietuvą? To niekas nežino! Bet aš tikiu, kad vieną gražią vasaros dieną mes visi sugrįšime į mūsų mylimą laisvą tėvynę.

Danutė Gilvydytė, Detroito "Ziburio" aukšt. lit. m.-los mokinė. "Ziburio Spinduliai"

AS NORĖCIAU BŪTI PILOTU

Kai aš pabaigsiu mokyklą,

pradėsiu dirbti, susitapsiu pinigų, tada pradėsiu lankyti skraidymo mokyklą. Kai išmoksiu skraidyti su naujais lėktuvais, aš daug kur nuskrisiu. Prieš skrendant per Atlantą, kaip Darius ir Girėnas, aš turėsiu gerai išmokti skristi dideliu lėktuvu. Kai būsiu tikras pilotas, aš dirbsiu Mirabel aerodrome ir vairuosiu tuos didžiulius lėktuvus. Man reikės daug skraidymo pamokų ir išlaikyti egzaminus.

Kazius Skucas, Montrealo lit. m.-los mokinys. Kanada. "Liepsna".

Piešė Daina Čaraukaitė, 5 m., Kraučeliūnų vardo Vaikų Namelių auklėtinė.

TURTUOLIO RŪMAI

Eidama per tamsų mišką, aš arčiau keistą medį. Ant jo buvo prirašyta daug raidžių. Toliau eidama, radau daugiau tokių medžių. Netrukus priejau prie didžiausio namo, kokį mačiau savo gyvenime. Priejau prie durų. Jos buvo padarytos iš brangiausio aukso. "Čia koksai milijonierius gyvena" — pagalvojau. Aš tas duris pačiūpinėjau ir suskambinau varpą. Maža tarnaitė atidarė sunkias duris. Mano akys vos neišsoko iš kaktos. Viduje taip gražu! Tarnaitė manęs paklausė: "Kodėl tu čia pas mus atėjai?" Tada ji mane leido į tą milžinišką namą. Pirmame kambaryje tas milijonierius buvo prisidėjęs rudų dykų. Antrame kambaryje buvo pridėta raudonų dykų. Čia buvo tikrai labai keista. Toliau mane vedė tarnaitė. Mes įėjome į kambarį, kuris turėjo baseiną. Koks didelis jis buvo! Galėty jame gimtas stori žmonių tilpti. Ten sėdėjo vienas nuliūdęs senis, apsikabinęs auku ir brangeny-

bėmis. Atrodė labai pavargęs ir susirūpinęs. Aš jo paklausiau: "Kodėl tu toks nuliūdęs? Tu turi gražiausią namą kokį tik aš esu mačiusi" — "Ar tu matei tuos keistus, aprašinėtus medžius?" — "Taip", — aš atsakiau. Jis man tada išaiškino, ką jie reiškė: "Aš esu senas, nuliūdęs senis. Ant tų medžių šitaip užrašyta: "Ateik į mano pilį ir atnešk man brangias dovanas, kurias turi". — "Kodėl?" — aš vėl paklausiau: "Kaip tu manai, aš pasiastčiau tokius namus ir turiu tiek daug turto?" — "Tu esi toks negeras ir baurus vyras, kad vagi iš žmonių?" — "Taip, mažoji mergaitė". Žinai ką? Einant namo iš didžiosios pilies, aš nebemačiau tų keistų aprašytų medžių. Senis iš tenai išsikraustė ir pasinėmė viską.

Teresė Kristopaitytė, Lemonto "Maironio" lit. mokyklos 8 skyr. mokinė. "Gintaro šalis".

Mūsų tėvynė Lietuva šiandien yra panaši į to milijonieriaus nuskriaustuosius žmones. Maskvos ponai gyvena kaip milijonieriai, skriausdami pavergtas tautas. Jau 40 metų, kaip lietuviai kenčia Sibire ir Rusijos kalėjimuose. Tik deja, tas "milijonierius" — pavergėjas niekur dar nesikraustė ir toliau kankina mūsų žmones. Mylekite tą šalį, dirbkite, kad ji taptų laisva. Melskite Dievui, gal jis išklausys Jūsų maldų! Red.

FUTBOLAS

Aš mėgstu futbolą. Aš žaidžiu kiekvieną šeštadienį. Mūsų komanda turi keturiolika mergaičių. Mes jau žaidėme trejas rungtynes ir visas laimėjome. Dvi mergaitės eina į mano mokyklą. Abia yra mano geriausioji draugė. Aš žaidžiu visą žaidimą. Žaidimas užtrunka keturiasdešimt minučių.

Tina Petrušytė, Los Angeles lit. m.-los mokinė. "Saulutė".

PELYTĖ

Mano draugė yra pelytė, vardu Pūkas. Ji moka labai greitai bėgti geltonu ratuku. Pelytė turi švelnų rausvą kailiuką ir mažus ūsus. Jos ausys rausvos, kojos yra trumpos. Ji mėgsta miegoti susirangiusi į kamuoliuką. Aš dažnai su ja žaidžiu.

Rima Mačiūkaitė, Hamiltono "Vysk. M. Valančiaus" lit. m.-los mokinė. Kanada. "Mūsų kūryba"

SĖMOJĖ

Tėvelis sako mamytėi: "Vesdami susitarėme, kad smulkiais klausimais tu darysi sprendimą, o svarbiuose reikaluose — aš. Jau praėjo dešimt metų, kai esame vedę, ir iki šiol dar neturėjome nei vieno svarbaus reikalo".

PASIDIDŽIAVIMAS

Jonukas: — Mano mama yra geriausia šeimininkė ir pietų gamintoja. — didžiulį Jonukas savo draugui Mikui.

Mikas: — O kodėl ji yra geriausia?

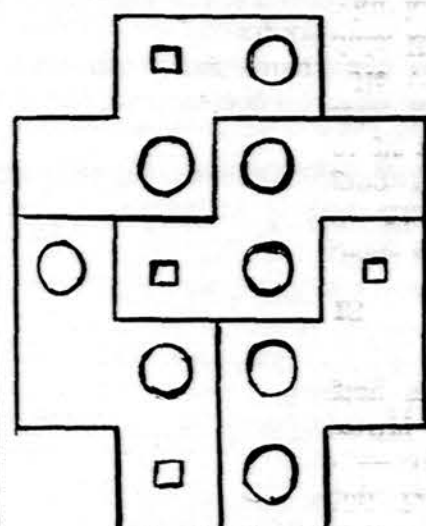
Jonukas: — Ji meniškai moka atidaryti konservuoto maisto dėžutes.

Vaiiko logika

— Mamytė! Kodėl aš turiu gulti, kai dar miego nenoriu, ir turiu keltis, kai dar noriu mie-

GALVOSKŪKIŲ NR. 35 ATSAKYMAI

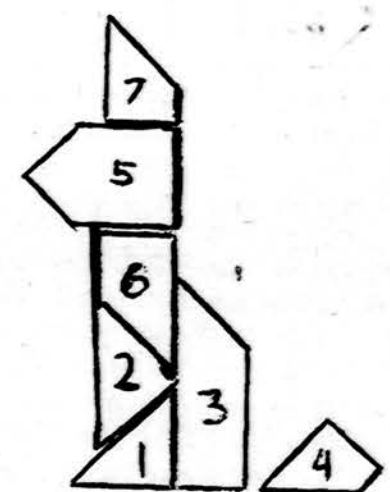
I. Žiūrėkite brėžinį

II. 1) Termometras. 2) Šimtas metų. 3) JAV nepriklausomybės šventė (liepos 4 d.). 4) Aladino. 5) Žalia spalva. 6) Goldilocks. 7) Trisdešimts. Su svetimomis raidėmis F, H, CH — trisdešimts trys. 8) Karvė. 9) Medus. 10) Penkiasdešimts dvi savaitės.

III. (Žemyn). Nosis, burna, galva, ausys, kaktas. Apskritimuose — ranka.

IV. Žiūrėkite brėžinį.

V. Aukštas — metalas. Gali būti ir kiti žodžiai.

ATEITIES TILTAS

Tokių pavadinimų yra išleistas 1980-81 m. Kr. Donelaičio Aukštesniosios lituanistinės mokyklos moksleivių metraštis. Spaudai paruošė ir redagavo Regina Kučienė. Viršelį piešė Jonas Maleiška. Nuotraukos Jonas Tamulaučiū. Piešiniai Rimos Stroputės. Spausdintas Morkūno spaustuvių. Metrašcio mėcenatai Z. ir G. Mickevičiai. Leidinys didelio formato — 139 puslapių. Gausu fotografijų ir iliustracijų. Dar daugiau mokinių kūrybos.

VELYKŲ KIŠKIS

Vieną dieną mažas Kiškis norėjo būti Velykų kiškiu. Kiekvienais metais jis mėgino, bet vis buvo per mažas. Kai jis atbėgo prie miesto rotušės, ten jau buvo daug vaikų. Jie visi norėjo būti Velykų kiškiais. Kai atėjo laikas pirkti Velykų kiškį, tik jis ir jo draugai buvo likę. Tada ponas Vytas pasakė: "Petriukas Kiškiukas šiais metais išrinktas Velykų kiškiu". Jis buvo labai nustebęs. Sekančią dieną ėjo aplankyti visus namus ir išdalinti saldinius.

Danutė Silvinaitė, Lemonto "Maironio" lit. m.-los 7 sk. mokinė, "Gintaro šalis"

Tik vieną kartą pereisiu per pasaulį. Taigi — ką tik gero galiu padaryti, kokį tik prielankumą aš galiu parodyti savo artimiesiems, privalau tai padaryti tuojau, neatidėti ar neapsileisti, nes šiuo pačiu keliu jau daugiau nebeisiu.

St. Grellet